

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Várgesztes Község Önkormányzata

**2023 – 2028
Felülvizsgálva: 2024.**

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	27
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	40
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	46
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	53
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	56
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	58
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	59
1. A HEP IT részletei	59
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	59
Jövőképünk.....	60
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	61
3. Megvalósítás	64
3.1 A megvalósítás előkészítése	64
3.2 A megvalósítás folyamata	64
3.3 Monitoring és visszacsatolás	66
3.4 Nyilvánosság	66
3.6 Érvényesülés, módosítás	67
4. Elfogadás módja és dátuma	68

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Várgesztes Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Várgesztes Komárom-Esztergom megyében, a tatabányai kistérségben - valamint a járások kialakításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény hatálybalépését követően -, a tatabányai járásban, a megyeszékhelytől, Tatabányától 15 km-re, a Vértes-hegység északnyugati csücskében, festői környezetben meghúzódó, 668² lelket (2021-es becslés) számláló település.

A történelem során a falu sorsa többnyire a fölötte magasodó Gesztes várától függött. Zsigmond király idejében, a korabeli adatok szerint már állt a vár.

A törökök a várat több alkalommal ostrom alá vették, de bevenniük, csak 1543-ban sikerült, ekkor pusztult el a várhoz tartozó falu is.

1693-ban Esterházy József szerezte meg Gesztes várát és a várhoz tartozó uradalmat. A gróf Duna-melléki, katolikus német telepeseket hozatott ide. 1994-ben a település nemzetiségi lakói népviseletbe öltözve, csengő és harangzúgás közepette vonultak a várrétre, így emlékezve elődeikre, akik 250 évvel azelőtt csengőszóval érkeztek erre a területre, amit akkor még Pusztá-gesztes néven emlegettek.

Várgesztesen a 2001-es népszámlálás adatai szerint - a megyében a legmagasabb arányban, - a 487 fős lakosság 55 %-a (268 fő) német nemzetiségűnek vallotta magát, a 2011-es népszámlálás adatai szerint a községben élőknek csupán 34 %-a (195 fő) vallja magát német nemzetiségűnek. A 2022-es adatok szerint ez a szám tovább csökkent 19,4 %-ra (142 fő).

A gazdaságföldrajzi tényezők döntően befolyásolták a német ajkú lakosság életét. Elsősorban fakitermeléssel, mész- és faszénégetéssel, valamint kerék- és hordógyártással foglalkoztak. 1780-ban kezdődött a szomszédos Schemling (Vértessomló) határában a szénkitermelés, ezt követően a környéken sorban nyíltak a bányák, ahol igyekeztek a gesztesi férfiak is elhelyezkedni.

Az 1980-as évekig főként a bányászat és a kapcsolódó iparágak biztosították a kistérségben élő népesség számára az aktív megélhetést. Az eocénprogram végét gazdasági hanyatlás követte, a térség korábbi ipari szerkezete szétesett, a munkanélküliek száma megnövekedett. Az 1990-es évek végéig tartó recesszió megfékezésére a tatabányai önkormányzat olyan intézkedéseket hozott, amelynek eredményeként nagyobb külföldi cégek, vállalkozók telepedtek le Tatabányán, majd a környező településeken (Oroszlány, Környe). Napjainkban ezek az ipari parkok a legnagyobb foglalkoztatók.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

² <http://nepesseg.com/komarom-esztergom/vargesztes>

Várgesztesen, a természeti szépségeknek és az itt élők vendégszeretetének köszönhetően jelentős az idegenforgalom. Éppen ebből az okból kifolyólag is fontos az Önkormányzat számára, hogy a település rendezett, tiszta képet fessen magáról. Ehhez nagyban segítségünkre lesznek azok az eszközök, amit a Magyar Falu Program keretein belül sikerült elnyernünk a *Kommunális eszközök beszerzése-2022* elnevezésű pályázattal. Számos jelzett turista útvonalon kívül a falun vezet keresztül a Rockenbauer Pál által népszerűsített Kék-túra útvonal, valamint a magyarországi zarándokok útvonalak közül a Mária-út. Évente egyre több, országos és nemzetközi túra, tájfutó, terepfutó és kerékpáros rendezvény célpontja a község.

1996-ban a falu határában 25 hektárnyi területen megnyitotta kapuit az ország első négycsillagos üdülőfaluja, a Villapark Várgesztes. A beruházás holland üzletemberek ötlete nyomán valósult meg, ennek köszönhetően Várgesztes neve már nem csak belföldön, de külföldön is ismert lett.

Jelenleg a település leghíresebb nevezetessége, a vár nem látogatható, ezért a történelmi épülettel kapcsolatos rendezvényeket a Várreuten tartják, ezzel is fenntartva a Várgesztesre érkező turisták, kirándulók, Villaparkban üdülők érdeklődését. Továbbá 2023-ban elkészül Várgesztes „Keltike” háza. A projekt célja egy ökoturisztikai központ kialakítása, amely térségi jelentőségű csomópont lehet a természeti – geológiai értékek és a helyi történelmi hagyományok megismeréséhez; interaktív kiállítótérként, rendezvényhelyszínként és turisztikai háttér-infrastruktúraként hozzájárul a fogyasztói környezet adottságainak javításához, a szolgáltatási hiányosságok pótlásához. A projekt a TOP-1.2.1-16 *Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés c.* pályázatnak elnyerésével valósul meg. (Forrás: www.vargesztes.hu; vertessomlo.hu; KSH)

Várgesztes lakosságának száma, demográfiai összetétele jól mutatja az országban zajló gazdasági, társadalmi változásokat.

A község ideális elhelyezkedése, autóval 15 percnyire van a megyeszékhelytől, és további 45 percnyire a fővárostól, mégis csendes, a Vértes erdei által körülvevő zsák falu vonzza a fiatal értelmiségieket, akik a nagyobb városokban dolgoznak, de családjukkal egy nyugodtabb, barátságosabb környezetben kívánnak élni. Vannak letelepedők az idősebb korosztály tagjai közül is, ők nyugdíjas éveiket szeretnék tartalmasan eltölteni ebben a békés, festői helységben. Várgesztes további erénye, hogy tiszta, rendezett település, ahol minden közmű megtalálható.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	759	bázis év
2019	790	104,08%
2020	669	84,68%
2021	668	99,85%
2022	702	105,09%
2023	689	98,15%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

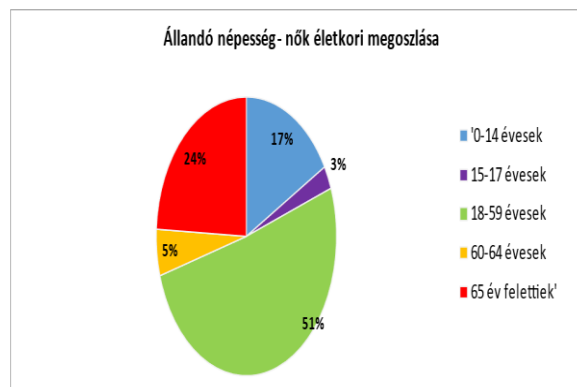
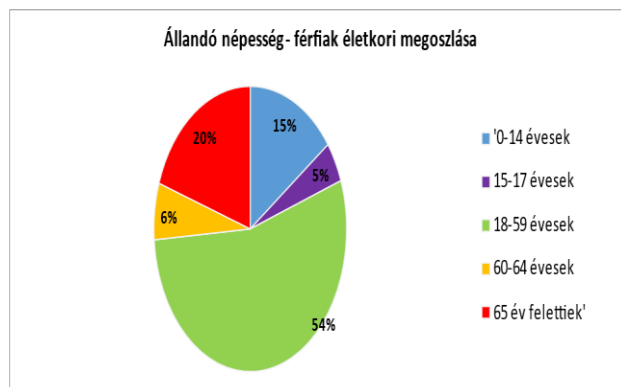

A község lakónépességének³ száma 2019-ig folyamatosan nőtt. Ezt követően, gazdasági folyamatok és feltehetően a Covid járvány hatására kisebb népesség csökkenés következett be. 2020-ban magasabb volt a településen elhunytak száma a többi évhez viszonyítva.

A külföldről ideérkező munkavállalók nagy része, aki a Villaparkban kapott szállást, haza utazott a veszélyhelyzet idején, de az akkor aktuális szabályok szerint nem térhettek vissza.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	328	335	663	49,47%	50,53%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			16	2,41%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	49	56	105	7,39%	8,45%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	15	9	24	2,26%	1,36%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	178	171	349	26,85%	25,79%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	21	18	39	3,17%	2,71%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	65	81	146	9,80%	12,22%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

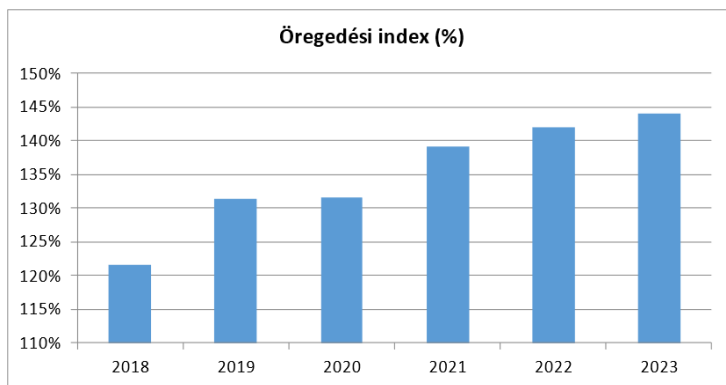

³ **Lakónépesség** a KSH definíciója szerint: "az adott területen lakóhellyel rendelkező, és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma." Azaz az adott területen ténylegesen élő, jelenlévő **népesség** (a be nem jelentett lakó vagy tartózkodási hely változásokból eredő torzításokkal).

Mivel ez a szám tükrözi legpontosabban, hogy az egyes területeken ténylegesen mekkora a lakosság száma, a legtöbb népességre vonatkozó demográfiai mutatószámnál ezt használják vetítési alapként.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	130	107	121,50%
2019	138	105	131,43%
2020	142	108	131,48%
2021	146	105	139,05%
2022	149	105	141,90%
2023	154	107	143,93%

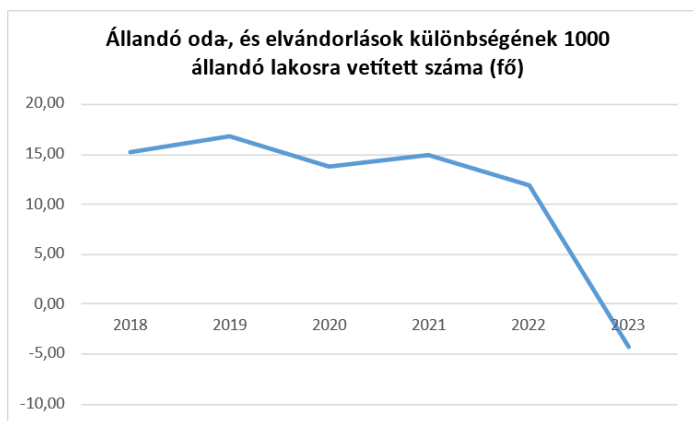
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Várgesztes öregedési indexe egy növekedési rátát mutat. 2016-2021-ig a 65 év feletti lakosok száma nagyobb arányban nőtt, mint a 0-14 éves gyermekek száma. Községünkre is igaz, hogy az elmúlt időszakok gazdasági és társadalmi változásai okán jellemző az egyre későbbre tolódó gyermekvállalás és ennek egyik vonzataként kevesebb gyermek vállalása.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	15,15
2019	16,79
2020	13,71
2021	14,96
2022	11,88
2023	-4,31

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Jól megfigyelhető, hogy 2016-ig a gazdasági változások okozta országon belüli vándorlás a válság által jobban sújtott, kevesebb munkalehetőséget nyújtó keleti és déli országrészekből a dinamikusabban fejlődő, nyugati régió felé irányul. Ez okozott egy nagyobb számú oda- és elvándorlást, ami 2021-ig alig változó ütemben szinte stagnálódott. Azonban a 2022 évtől kezdve ez megváltozott és az odavándorlás lett a jellemző. Függetlenül ettől, esélyegyenlőség szempontjából a településre változatlanul jellemző az előregedés, ezért továbbra is fontos az idősek számára nyújtott ellátások, szolgáltatások bővítése. Ugyanakkor a családok és a fiatalok településre vonzása érdekében szükségszerűek a további fejlesztések.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	-4,55
2019	-2,58
2020	-8,22
2021	-4,49
2022	-8,91
2023	0,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A magyarországi átlagot hozva, Várgesztesen is csökken az élve születések száma, miközben a halálozások száma – tekintettel az egyre inkább előregedő lakosságra és feltehetőleg az elmúlt pár év járvány

időszakára – folyamatosan növekszik. Ennek hatására a természetes szaporodás az elmúlt évek összességét tekintve negatív eredményt mutat.

Értékeink, küldetésünk

Várgesztes egy kis falu, egy nagy közösség. Itt még figyelnek egymásra, beszélnek egymással az emberek. A település lakóiban eddig is élt a szolidaritás, a szándék egymás önzetlen megsegítésére. Azonban vannak olyan problémák, amelyek nem csupán egyes embereket, családokat érintenek, amelyek megoldásához nem elegendő a lakossági összefogás, hanem átgondolt, előre megtervezett és folyamatos figyelés alatt álló program készítésével lehet hatékonyan segíteni. Ilyen probléma a hátrányos helyzetben lévők érvényesülésének megoldása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program egy ilyen átgondolt, pontos célkitűzéseket tartalmazó, 5 évre szóló terv, melynek elkészítésével arra törekedtünk, hogy a Várgesztesen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségét elősegítsük, biztosítsuk és a program felülvizsgálatával szükség szerint új célokat fogalmazzunk meg, mert legfőbb célunk, hogy Várgesztes község minden lakója tudjon, akarjon és szeressen itt élni.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Várgesztes település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, a szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmisítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030) akcióterv
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Várgesztes Község Önkormányzata az alábbi koncepciókkal, gazdasági programokkal, tervekkel rendelkezik:

Költségvetési rendelet

Helyi építési szabályzat

Település szerkezeti terv

Településfejlesztési koncepció

Várgesztes jövője, fejlődése szempontjából fontos a közintézmények színvonalas működtetése, a közszolgáltatások biztosítása, lehetőség szerinti korszerűsítése, fejlesztése. A község vezetői mindig fontosnak tartották olyan beruházások megvalósítását, amelyekkel az itt élők életminőségét, elégedettségét növelni tudták. Mindezzel párhuzamosan, folyamatosan szem előtt tartották a település gazdasági stabilitását, így számtalan beruházás – kellő önerő hiányában – csak pályázati támogatással valósulhatott meg.

2014-ben a Belügyminisztérium által kiírt pályázat keretében elnyert támogatásból sikerült szilárd burkolatot fektetni az Összekötő út teljes hosszára, az utca közvilágítása viszont már önerőből valósult meg.

2017-ben, szintén állami támogatás igénybevételel történt az Arany János utcában a járda felújítás.

A település csapadékvíz-elvezetésének fejlesztését (I. ütem) az Európai Unió támogatásával megvalósította az önkormányzat képviselő testülete.

A Magyar Falu program keretében a település 2019-ben sikeresen pályázott egy falubusz cseréjére, továbbá a kültéri óvodai játékok beszerzésére. Ezek 2020-ra meg is valósultak.

Továbbá ugyanezen program keretében temetői kerítés felújítására pályáztunk, de várólistára kerültünk forráshiány miatt. 2021-ben az Egyház újra pályázott és meg is valósult a felújítás.

2021-ben az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatást adott rendezvényeink költségeinek.

A csapadékvíz-elvezetésének három üteme zajlott az elmúlt 5 évben folyamatosan, melyből az I. ütem véglegesen lezárult 2021-es évben (megvalósult 2017-ben) illetve 2022-ben elkészült a II. ütemben tervezett csapadékvíz elvezető rendszer.

A Magyar Falu Program keretében 2022 év elején megkaptuk a támogatást kommunális eszközök beszerzésére és közösség-szervezéshez kapcsolódó eszköz beszerzésre.

TOP-os forrásból és az önkormányzat hozzáadott önerőjéből elkészült a KELTIKE HÁZ ökoturisztikai központ. A támogatási szerződés alapján biztosított forrásból a beruházás 100 % készültége 2023. október 3-án megvalósult.

Várgesztes Község Önkormányzata az Európai Unió forrásból származó támogatást nyert el a település csapadékvíz-elvezetésének fejlesztésére. Várgesztes település Önkormányzata az elmúlt időszak vízkárainak kezelése, és a kártételek csökkentése érdekében elhatározta, hogy ütemezetten korszerűsíti a belterületi csapadékvíz elvezető rendszereit annak érdekében, hogy a lakó- és közösségi ingatlanok védelme megoldott legyen. A fejlesztések 2023. év végén sikeresen lezárultak

A fejlesztések, a költségvetés bevételi és kiadási oldalai közötti egyensúly fenntartása mellett kiemelt figyelmet fordítunk a szociálisan hátrányos helyzetben élőkre. Várgesztes Község Önkormányzatának Képviselő Testülete által elfogadott költségvetési rendeletben megfogalmazódik, hogy amennyiben a tervezett bevételi és kiadási oldal egyensúlya negatív irányban változna, úgy szükséges a kiadási tételeket átcsoportosítani azzal, hogy a gyermekétkeztetésre, valamint a rendkívüli élethelyzetben lévők megsegítésére nyújtandó segélyek kiadásaira szükséges pénzforrás biztosítása prioritásként kezelendő.

A településen fontosnak tartják az iskolázottságot, képzettséget, melyet az önkormányzat többféle támogatással igyekszik segíteni. A jelenleg hatályos szociális rendelet szerint várgesztesi lakóhellyel és aktív tanulói jogviszonnal rendelkező diákja beiskolázási támogatásban részesül. A felsőfokú tanulmányokat folytatók közül azok, akik a Bursa Hungarica ösztöndíj pályázati feltételeinek is megfelelnek, további támogatást is elnyernek. Utóbbi ösztöndíjat azok a szociálisan rászoruló hallgatók kaphatják meg, akiknek önkormányzata csatlakozik a programhoz és vállalja az ezzel járó anyagi terheket. Várgesztes Község Önkormányzata a program kezdetétől folyamatosan, minden évben bekapcsolódott ebbe a projektbe. Mindezek mellett a képviselő testület folyamatosan figyeli azokat a lehetőségeket, melyek segítségével további támogatást nyújthat az arra rászorulóknak.

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Tatabányai kistérség önkormányzatai a kistérség összehangolt fejlesztésének előmozdítása és az önkormányzati közszolgáltatások színvonalának emelése érdekében társulási megállapodást kötöttek. A társulás a következő térségi feladat- és hatáskörök ellátásáról gondoskodik: közművelődési, közgyűjteményi tevékenység, sport- és szabadidős feladatok, ifjúsági feladatok, egészségügyi és szociális ellátás, gyermek- és ifjúságvédelem, területfejlesztés. Ebből a felsorolásból is látható, hogy az esélyegyenlőségi programban meghatározott öt célcsoport több feladatellátás kapcsán is kapcsolódik a térségi társuláshoz.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH, a TeIR adatbázis, intézményi adatnyilvántartások, valamint a helyi adatgyűjtés eredményei szolgáltak alapul.

Adatforrásként került felhasználásra továbbá:

- a TTKT Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése és Terve 2010-2018
- Várgesztes Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 75/2013. (VI.28.) számú határozatával elfogadott - jelenlegi formájában is érvényes és hatályos - Helyi Esélyegyenlőségi Programja
- Várgesztes Község Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2017.(VIII.11.) számú önkormányzati rendeletével módosított 2/2015. (II.27.) számú szociális ellátásokról szóló rendelete oly módon is, hogy belőlük szövegrészeket emeltünk át jelen dokumentumba.

Az alábbi területeken szükséges további adatok gyűjtése:

- A fogyatékkal élők száma, életkörülményeik
- Közfoglalkoztatásban részt vevők száma

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint:

„Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint az ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban, más mutatókat használnak. Így Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ez forintosítva Magyarországon 46 000 forint havi jövedelmet jelent.

Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. 2017-ben a korábbi KSH módszertan, és a KSH által felvett háztartási statisztikai adatállomány adatai alapján a létminimum egy főre jutó összege: 90.450 Ft volt. Ez, két keresős, két gyermeket nevelő háztartás esetében: 262.305 Ft. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg Magyarországon a népesség 30-35%-át teszi ki. Ekkora tömeget a szociálpolitika képtelen eltartani, így a mélyszegénység határát a minimálnyugdíj 28 500 forintos havi értéke alatti jövedelemnél húzzák meg. (Az öregségi nyugdíjminimum összege 2008 óta változatlan.)

A szegénység, mint szó a szocializmus időszakában tiltott fogalom volt, helyét a „hátrányos helyzetű” és „halmozottan hátrányos helyzetű” kifejezések vették át.

(Lovász Gergely: *Mélyszegénység - A társadalomkutatás alapjai*)

Fentiekből következik, hogy a mélyszegénységben élők még az alapvető létfeltételeik kielégítését (a lakhatás, táplálkozás, egészségügyi ellátáshoz jutás) sem tudják megoldani. Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

Várgesztes 668 személyt (2021-es adatok szerint)⁴ számláló település, ezért az esélyegyenlőségi szempontból érintett csoportok helyzete jól követhető. A községben nincs sem mélyszegénységben élő, sem roma nemzetiségű lakos. Fontos azonban, figyelemmel kísérni azokat, akiknek esetében fennáll a gazdasági lesüllyedés, vagy bármilyen területen a társadalom perifériájára sodródás veszélye, hogy (pl.: mélyszegénységbe süllyedésüket) elszigetelődésüket megelőzhessük.

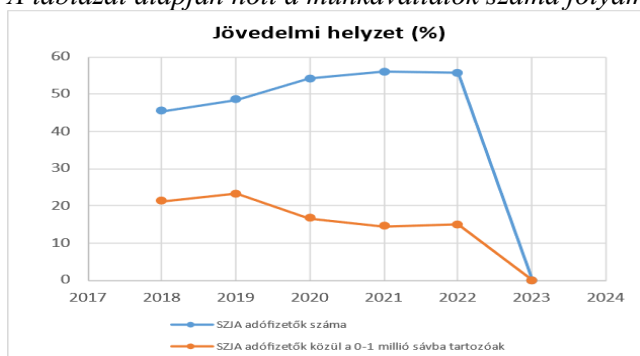
A falu lakosságára nem jellemző ez a probléma.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	45,48	21,25
2019	48,59	23,23
2020	54,19	16,62
2021	55,96	14,56
2022	55,67	14,95
2023	n.a.	n.a.

⁴ <http://nepesseg.com/komarom-esztergom/vargesztes>

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat alapján nőtt a munkavállalók száma folyamatosan, ám a lakosság jövedelme csökkent.

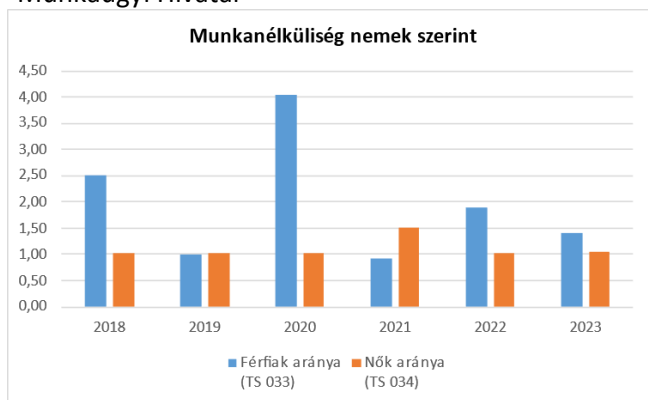
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	2,50	1,03	1,77%
2019	1,00	1,03	1,02%
2020	4,04	1,02	2,53%
2021	0,93	1,52	1,23%
2022	1,89	1,03	1,46%
2023	1,42	1,04	1,23%

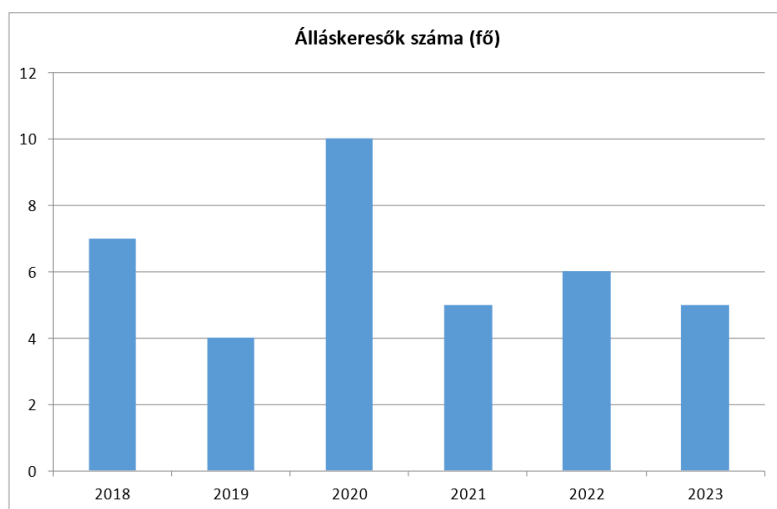
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

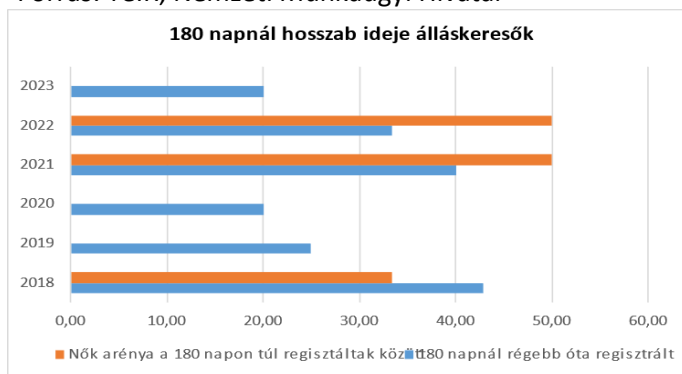
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	7	4	10	5	6	5
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	10,00%	0,00%	0,00%	20,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	14,29%	0,00%	10,00%	0,00%	0,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	2,00	2,00	0,00	2,00	0,00
	%	14,29%	50,00%	20,00%	0,00%	33,33%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	0,00	2,00	1,00	0,00	0,00
	%	14,29%	0,00%	20,00%	20,00%	0,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	14,29%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	1,00	0,00	1,00	2,00	0,00	0,00
	%	14,29%	0,00%	10,00%	40,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	3,00	2,00
	%	0,00%	25,00%	0,00%	0,00%	50,00%	40,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	14,29%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%	0,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	1,00	1,00	2,00	1,00	2,00
	%	14,29%	25,00%	10,00%	40,00%	16,67%	40,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	42,86	33,33
2019	25,00	0,00
2020	20,00	0,00
2021	40,00	50,00
2022	33,33	50,00
2023	20,00	0,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliség 2020-ban volt a legmagasabb. Feltehetően visszavezethető a Covid járvány okozta gazdasági változásokra.

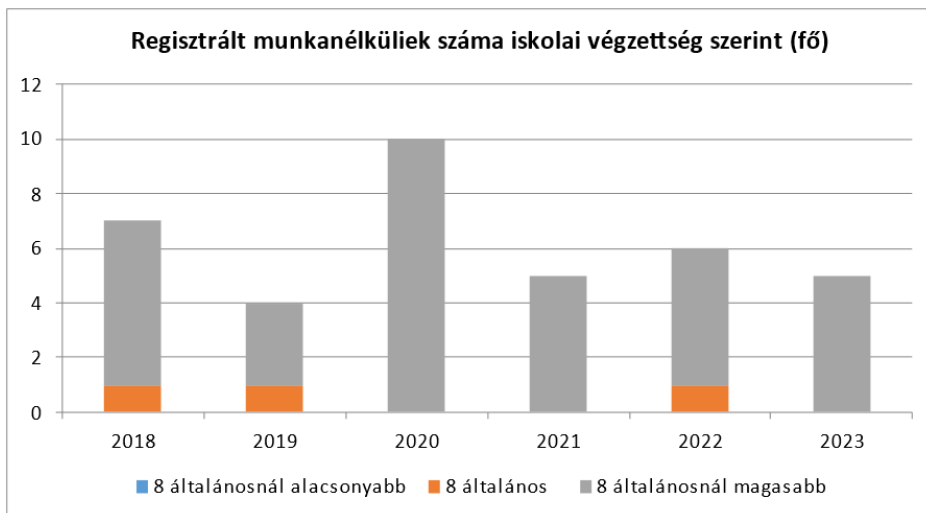
A nyilvántartott álláskeresők és munkanélküliek körében a férfiak száma magasabb. Ezen személyek száma elenyésző nagyságú a község lakosságához képest.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	7	0	0,00%	1	14,29%	6	85,71%
2019	4	0	0,00%	1	25,00%	3	75,00%
2020	10	0	0,00%	0	0,00%	10	100,00%
2021	5	0	0,00%	0	0,00%	5	100,00%
2022	6	0	0,00%	1	16,67%	5	83,33%
2023	5	0	0,00%	0	0,00%	5	100,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2023-ra nagymértékben növekedett az általános iskolai végzettségnél magasabb végzettséggel rendelkezők száma.

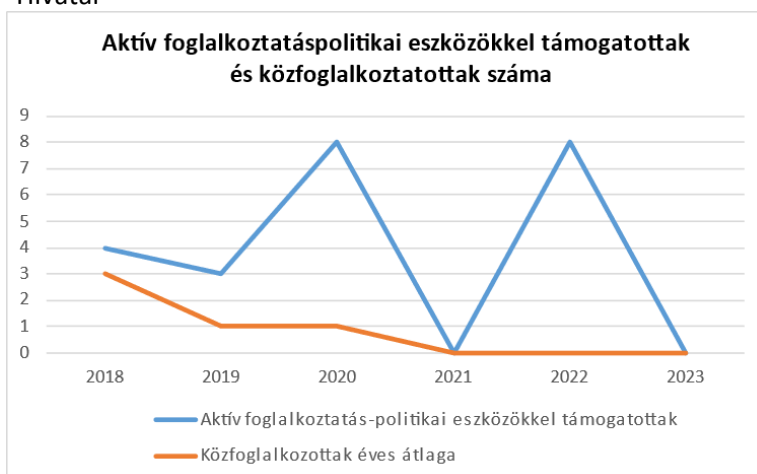

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	4	3
2019	3	1
2020	8	1
2021	0	0
2022	8	0
2023	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi

Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok; Mivel Várgesztes zsáktelepülés, így csak egy irányból lehet megközelíteni közúton; vasútállomás a
10 kilométernyire lévő Környe településen van legközelebb.

A megyeszékhely egyben, mint legközelebbi centrum autóbusszal viszonylag jól megközelíthető a reggeli és a délutáni órákban nagyobb a járatsűrűség, de a 60 km-re lévő fővárosba csak átszállással lehet eljutni. Az ott dolgozók jellemzően Tatabányától a vonattal való közlekedést választják, de a vonat és buszjáratok csatlakozásának bizonytalansága miatt Tatabányáig saját gépkocsival utaznak.

A környező településeken lévő ipari parkok nagyobb vállalatai közvetlen buszjáratokkal szállítják dolgozóikat, ami megkönnyíti az itt élők elhelyezkedési lehetőségeit.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;
Várgesztesen – a település lélekszáma és az alacsony munkanélküliségi ráta miatt – nincs olyan program, amely támogatná a fiatalokat az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetben.
Az erre való felkészülést iskoláikban megkapják.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	7	0
2019	4	0
2020	10	1
2021	5	0
2022	6	0
2023	5	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;
Helyben az önkormányzat munkatársai tartanak közvetlen kapcsolatot a munkaügyi központtal, ők tudnak tájékoztatást adni az aktuális képzésekről, pályázatokról.
Szintén ők segítik, koordinálják (helyiség, plakát felületeket biztosítása stb.) azoknak a munkaerő közvetítő szervezeteknek, vállalatoknak, sőt a honvédségnek is a munkaerő toborzását, akik az elmúlt években rendszeresen ilyen jellegű kéréssel fordultak az önkormányzathoz.
- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Nem releváns.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
A foglalkozási diszkrimináció a munkahelyi felvételnél, valamint az elbocsátásoknál éreztet(het)i hatását. Várgesztesen erre vonatkozólag nem érkezett bejelentés, illetve nincs ilyen esetről tudomásunk.
- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.
Nincs tudomásunk digitális ismeretek elsajátításának igényéről, a fiatalabb generáció hamar megtanulja használni a digitális eszközöket és az idősebb korosztálynak (főleg családon belül) ők vannak segítségül.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális biztonság megteremtése érdekében a társadalmi egyenlőtlenség mérséklésére a szociális, valamint a gyermekvédelmi törvényben rögzítésre kerültek azok az ellátási formák, amelyeket a szociálisan rászoruló állampolgárok számára biztosítani szükséges.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint ezen törvények végrehajtására hozott kormányrendeletek és a 2/2015. (II. 16.) számú önkormányzati rendelet határozza meg a pénzbeli és természetben nyújtható ellátások körét.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	7	1,34%	2	28,57%
2019	4	0,73%	1	25,00%
2020	10	2,39%	5	50,00%
2021	5	1,20%	3	60,00%
2022	6	1,34%	4	66,67%
2023	5	1,17%	2	40,00%

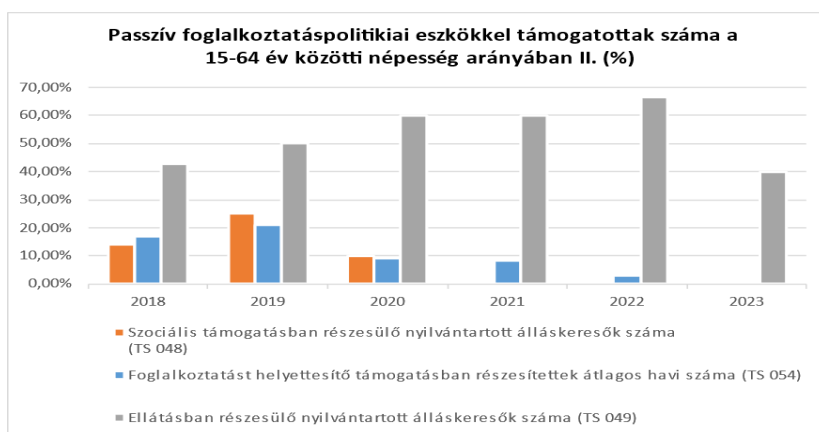
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	1	14,29%	1	17,00%	3	42,86%
2019	1	25,00%	1	21,00%	2	50,00%
2020	1	10,00%	1	9,10%	6	60,00%
2021	0	0,00%	0	8,20%	3	60,00%
2022	0	0,00%	0	3,17%	4	66,67%
2023	0	0,00%	0	0,00%	2	40,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

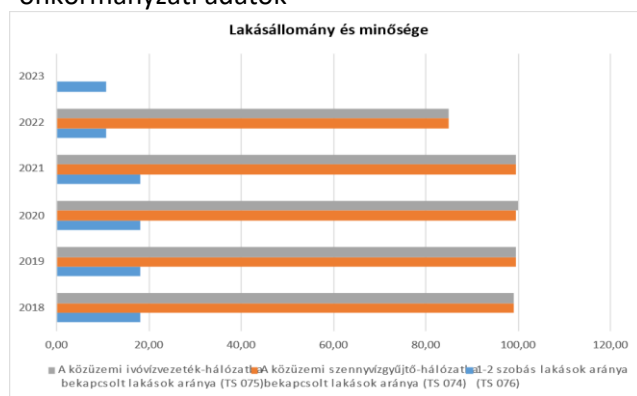
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a

területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	221	1	4,52	18,10	99,10	99,10
2019	221	0	0,00	18,10	99,55	99,55
2020	221	0	0,00	18,10	99,55	100,00
2021	222	1	4,50	18,02	99,55	99,55
2022	261	1	3,83	10,73	85,06	85,06
2023	262	1	3,82	10,69	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

A faluban 222 lakás található, falusias beépítettségű kertes házakban laknak az emberek. A lakóingatlanok többsége jó minőségű, összkomforttal rendelkeznek, közművel ellátottak.

Településünkön nincs bérlakás.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2018	221	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	221	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	221	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	222	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	261	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	262	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Szociális lakhatás biztosítása nem indokolt, mivel majdnem minden lakó saját tulajdonú ingatlanban lakik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

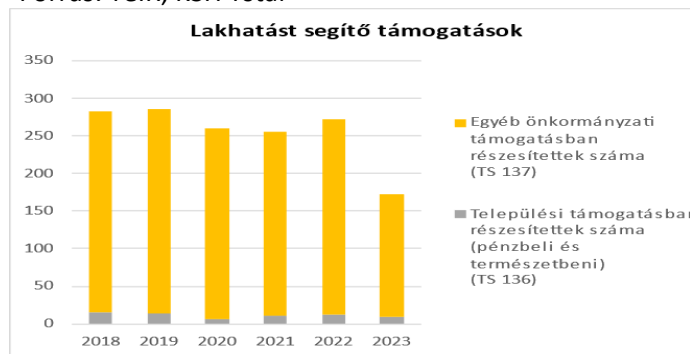
A településen lévő üdülő övezetben többen létesítettek állandó lakcímet, mely épületek korábban hétvégi házakként funkcionáltak

e) lakhatást segítő támogatások

A rászorulókat a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló helyi rendelet alapján igényelhetik rendszeres települési támogatást, rendkívüli települési támogatást.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	16	266
2019	14	272
2020	6	254
2021	11	245
2022	13	259
2023	9	163

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki a fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. Azoknak az ügyfeleknek, akik hozzánk fordulnak, a hivatal dolgozói felhívják a figyelmet a védett fogyasztóvá válás lehetőségére. Ilyen esetben a családsegítő munkatársai akár a kérdőívek kitöltésében is segítenek, valamint igény esetén felveszik a kapcsolatot a szolgáltatóval.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Várgesztes lakossága - míg az Eszterházy uradalomhoz tartozott a település - alig gyarapodott. A tulajdonosok sokáig nem engedték, hogy az első betelepülők számánál (13 család) több éljen a faluban,

ennek eredményeként Várgesztes 200 évvel később, az 1930-as években is a megye legkisebb települései közé tartozott, egysoros faluképpel, alig több, mint 170 lakossal.

A fejlődés a 60-as, 70-es évektől viszont rohamos volt. A közeli bányákban elhelyezkedő férfiak biztos anyagi körülményeket teremtettek családjaiknak. Új utcákat alakítottak, tágas komfortos házak épültek. A községben 1972-ben épült ki az ivóvíz hálózat, 20 évvel később a szennyvíz-csatorna, majd 1993-ban a földgázhálózat. A településen komfort nélküli lakásról nem tudunk.

A nem lakóövezetben lévő ingatlanok is ivóvízhálózattal, árammal ellátott ingatlanok. Az útburkolat nagyrészen szilárd. A hulladékszállítás megoldott.

Közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása: Várgesztesről busszal el lehet jutni

Vértessomlóra, Környére, Tatabányára, illetve céges járat is megy a Tatabányai Iparipark dolgozói számára.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az Ebkvtv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

Szegregált lakórész Várgesztesen nincs, ezért az EMMI rendeltben említett ide vonatkozó a) - c) pontok településünkön nem relevánsak.

- a)* a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Várgesztesen – társulási formában – a vértessomlói háziorvos biztosítja a rendelést heti két alkalommal, mind a felnőttek, mind a gyermekek számára. Ő végzi el az iskolaorvosi teendőket az óvodában és az általános iskolában is. Védőnő szintén egy tevékenykedik mindkét településen. Az iskolafogászati feladatokat, illetve a fogászati alapellátást a környei fogorvosi szolgálat látja el Várgesztesen és Vértessomlón egyaránt.

Betöltetlen háziorvosi és védőnői státusz nincs a községben.

Egészségügyi szakellátás (fogászat, sebészet, szemészet, sürgősségi ellátás stb.) helyben nincs, ezek az ellátások a 15 km-re lévő megyeszékhelyen, Tatabányán biztosítottak. Ugyancsak ide kell utaznia annak, aki ügyeleti időben kíván háziorvosi ellátást igénybe venni.

- b)* a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
- c)* a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

- a)* az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	0	0	0	22	3,00
2019	0	0	0	0	20	1,09
2020	0	0	0	0	23	1,96
2021	0	0	0	0	21	1,09
2022	0	0	0	0	22	0,17
2023	0	0	0	0	22	0,86

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Várgesztesen – társulási formában – a vértessomlói háziorvos biztosítja a rendelést heti két alkalommal, mind a felnőttek, mind a gyermekek számára. Ő végzi el az iskolaorvosi teendőket az óvodában és az általános iskolában is. Védőnő szintén így tevékenykedik mindkét településen. Az iskola fogászati feladatokat, illetve a fogászati alapellátást a környei fogorvosi szolgálat látja el Várgesztesen és Vértessomlón egyaránt.

Betöltetlen háziiorvosi és védőnői státusz nincs a községben.

Egészségügyi szakellátás (fogászat, sebészet, szemészet, sürgősségi ellátás stb.) helyben nincs, ezek az ellátások a 15 km-re lévő megyeszékhelyen, Tatabányán biztosítottak. Ugyancsak ide kell utaznia annak, aki ügyeleti időben kíván háziiorvosi ellátást igénybe venni.

b) **prevenációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés**

A hatékony egészségvédelem, egészségmegőrzés az önkormányzat által fenntartott közoktatási intézmények (2013. január 1-től már csak az óvoda) nevelési, oktatási programjának része.

Kötelező jellegű népegészségügyi szűrések már nem léteznek, arról pedig nincsenek adatok, hányan vesznek részt prevenációs jelleggel - rendszeresen – különböző szűrővizsgálatokon (fogászati ellenőrzés, vérnyomás, vércukorszint mérés, a nőknek ajánlott méhnyakrák-, és emlőszűréseken, illetve a férfiaknak propagált urológiai megelőző szűrővizsgálatokon).

A család- és nővédelmi gondozás (családtervezés, fogamzás előtti gondozás, várandós szoptató anyá gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a településen.

A koragyermekkorai kötelező szűrések fontosságáról és az azokon való részvétel feltételeiről szintén a védőnő tájékoztatja az érintetteket. Havi egy alkalommal Mozgó Szakorvosi Szolgálat keretében gyermek szakorvos vizsgálja meg a csecsemő és kisgyermekkorúakat, illetve adja be részükre a kötelező védőoltásokat.

c) **fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés**

Tatabányai központtal társulás keretében történik a kistérség településein élő gyermekek ellátása az alábbi esetekben:

- korai fejlesztés és gondozás
- logopédiai ellátás
- gyógytestnevelés
- nevelési tanácsadás
- gyermekjóléti szolgáltatás

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

1989 előtt a településen nem volt szervezett sportélet, abban az évben alapították meg a Várgesztesért Sport és Faluvédő Egyesületet. Sajnos a klub az utóbbi években – a különböző próbálkozások dacára - nem tudta frissíteni tagjait. A még megmaradt aktív tagok 2016. évtől Gesztesi Sport Egyesület néven működnek tovább. A klub által működtetett labdarúgó szakosztály tagjai amellet, hogy részt vesznek a korosztályos bajnokságokon, a téli felkészülési időnyben rendszeresen házigazdái a környező településekkel közösen megrendezett kupa sorozatoknak (Vértes-kupa; Sváb-kupa).

A község kulturális, sport- és rendezvényközpontja a Faluház. Ez ad otthont - a településen elsősorban az idősebb korosztályt megcélzó -, szervezett formában működő a Pilates-klubnak. Ők hetente kétszer tartják foglalkozásaikat. Az épület tornacsarnokában heti egy alkalommal aerobic tornán, továbbá TRX edzésen lehet részt venni. Szintén hetente van lehetőség tollaslabdázni. A jól felszerelt kondi terem minden nap rendelkezésére áll a sportolni vágyóknak.

Hamarosan – állami beruházás keretében - szabadtéri sportpark létesül a falu elején fekvő horgásztó mellett.

A Várgesztesi Horgászegyesület 2009 óta működik és évente több horgászversenyt is szerveznek, amik nagy népszerűségnek örvendenek a falu fiatalabb és idősebb generációi körében is.

Az Olimpiai Edzőtábor településünkön élő sportorvosa a nordic walking-gal ismertette meg az érdeklődőket, akik rendszeresen gyalognak a Várgeszteshez tartozó erdőségben található számtalan jelzett turistaúton.

A falu és a környező hegyek, erdők kedvelt célpontjai a teljesítmény túrázóknak, tájfutóknak, terepfutóknak, terepkerékpárosoknak. A község északi határában lévő sziklafal, a Zsigmond-kő pedig a sziklamászók egyik kedvenc helye.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások közül az önkormányzat a falugondnoki szolgáltatást működteti.

A Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában működő Tatabányai Járási Egyesített Szociális Intézmények (ESZI) biztosítja Tatabányán, a kistérség valamennyi településének lakói számára az alap és a szakosított szociális ellátásokat.

Idősgondozás keretében a Szent Teréz Idősek Otthonában, valamint a Szent Margit Idősek Otthonában összesen 267 lakó részére biztosítanak teljes ellátást: lakhatást, 24 órás szakképzett nővéri felügyeletet, orvosi felügyeletet, mentális ellátást és szocioterápiás foglalkozást.

Az Időskorúak Gondozóháza átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, amely olyan időskorúak, valamint 18. életévüket betöltött beteg személyek számára biztosít magas szintű ellátást a nap 24 órájában, akik állapotuk miatt csak segítséggel tudják magukat ellátni. Az ellátást maximum 1 évre lehet igénybe venni.

A Szent Márton Központ keretein belül működik a Gyermekek Átmeneti Otthona, amely 1 év időtartamra tud befogadni - térítési díj megfizetése mellett - tizenkét 3-18 éves korú gyermeket, a szülő kérelme alapján, akkor, ha a gyermek helyzete a családban valamilyen oknál fogva nem biztonságos.

A Családok Átmeneti Otthona 1 év életvitelszerű tartózkodást tud biztosítani - térítési díj ellenében - 30 rászoruló részére.

A Hajléktalanok Átmeneti Szállása 48 férőhelyes intézmény. Hajléktalanná vált, jövedelemmel rendelkező nők és férfiak részére biztosít egy évre szállás lehetőséget.

A Hajléktalanok Otthona hajléktalanná vált, jövedelemmel rendelkező idős, krónikus beteg emberek ellátását biztosítja. A bentlakásos intézmény 40 férő helyes.

Szintén az ESZI fenntartásában működő Szent Erzsébet Központ Éjjeli menedékhelyén 23 rászorulóknak biztosít ingyenes éjszakai pihenést és tisztálkodási lehetőséget. Az utcára került, hajléktalan emberek számára intézeti ellátást szervez.

A Nappali melegedőben 70 fő részére biztosított az ellátás, ahol a szakemberek egyéni és csoportos esetkezelést, mentális gondozást, igény szerint ügyintézkést végeznek.

Az Ingyenkonyha 100 adagos főzési lehetőséggel naponta egyszer biztosít egy tál meleg ételt, nem csak hajléktalanok részére.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az étellemezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésen, valamint betegségmegelőző programokon (szűrővizsgálatokon) való részvétel jogát.

Várgesztesen hátrányos megkülönböztetésre vonatkozólag nem érkezett panasz, ilyen esetről nincs tudomásunk.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A szakellátást igénybe vevők számára, a falugondnoki szolgáltatás igénybevételével, a szolgáltatáshoz való eljutásban tudunk segítséget nyújtani

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkehonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.
2023	n.a.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Az Országgyűlés által elfogadott 2003. évi L. törvény, a Nemzeti Civil Alapprogramról célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése.

A Várgesztesen működő civil szervezetek jelenléte a település kulturális, művelődési és sport életében példaértékű. Számos települési rendezvény szervezésében, lebonyolításában is aktívan kiveszi a részét a civil társadalom, illetve saját programokat, rendezvényeket szerveznek.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A kiemelten közhasznú Várgesztesért Közalapítvány 1994-től tevékenykedik a településen, tagjai számos célt tűztek ki maguk elé: legfőképp a hagyományőrzést, a nemzeti identitás ápolását, azon rendezvények, szervezetek, személyek támogatását, akik, amelyek részt vesznek a kultúra terjesztésében. További szándékaikat így fogalmazták meg: „Támogatjuk a falusi turizmus kialakulását, céljaink közé sorolható a lakosság egészségvédelemre, helyes életmódra, betegség

megelőzésére való felkészítése, a környezetbarát életmód kialakítása, figyelemmel a természeti, az épített és az emberi környezetre. E mellett egyre fontosabb feladatunknak tekintjük az ifjúság egészséges életmódra nevelését, a csoportok támogatását, programok megszervezését. Alapítványunk támogatja a gyermekek táncoktatását, a helyi sportegyesületeket, és rendszeresen jutalmazza a nyelvvizsgát szerző diákokat. Tulajdonképpen minden olyan rendezvényt, programot, kezdeményezést szívesen támogatunk, mely a községben a közjó érdekét szolgálja.”

Támogatandó célok és szervezetek pedig vannak Várgesztesen.

A Várgesztesi Hagyományörző Klubot azzal a szándékkal hívták életre, hogy felkutassák és bemutassák a település népi értékeit, felelevenítsék és ápolják a vallási- és népszokásokat és mindezt az értéket átadják a fiatalabb generációknak.

A Várgesztesi Német Kultúregyesület 1985-ig dalkörként, 1991-től pedig már egyesületi formában működik. Számos nemzetközi fellépés és haza elismerés során öregbítették a falu hírnevét.

Évről-évre résztvevőik hagyományos ünnepeinknek (Majális; Csengő-nap, Idősek napja) a Gyermek és Ifjúsági, valamint a Felnőtt Táncsoport.

A Gesztesi Sport Egyesület elődje, a Várgesztesi Sport és Faluvédő Egyesület a sporteseményeken való részt vételen, szervezésen túl, már több olyan pályázaton is indult, ami nevükkel - „Faluvédő” - összhangban a hagyományok ápolását, a természeti és épített környezet védelmét célozta meg.

A Horgász Egyesület tagjai nemcsak sportrendezvényeket szerveznek (Horgászverseny), de aktívan részt vesznek települési közös programokon (szemét gyűjtési akció, főzőverseny).

A Várgesztesi Önkéntes Tűzoltó Egyesület tagjai a tüzek oltásában és a természeti csapásokat követő kármentésben elsők a faluban, de emellett lehet rájuk számítani mindenütt, ahol segítségre van szükség, legyen az színpadállítás, májusfa kidöntés, szemétygyűjtési akció, vagy főzőverseny lebonyolítása.

2019-es évtől elindult a Sikeres Öregedésért Egyesület, amely az idős korosztály számára biztosít információt, programokat több témakörben (pl. egészséges életmód).

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsonzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	1 200	2

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Az itt élők tudják, hogy az ünnepek teszik könnyebbé a hétköznapokat és az együtt töltött felhőtlen percek erősítik az összetartozást nő és férfi, fiatal és idős, német és magyar között. Épp ezért az önkormányzat és a civil szervezetek igyekeznek minél több olyan rendezvényt megvalósítani, melyen a falu minden lakója közösen vesz részt.

A történelmi múltból eredően erősen él a német hagyományok ápolása, melyet az idősebb generáció igyekszik átadni a fiatalabbaknak. A településre újonnan beköltöző, nem német származású lakók pedig örömmel fogadják ezeket a még élő szokásokat. A helyi dialektust lehet, hogy nem sajátítják el, de étel recepteket, népi gyógymódokat, táncokat biztosan megtanulnak.

Ezen események kovácsolják össze kis közösségünket, nagyobb léptékű konfliktus vagy bűncselekmény nem jellemző, de előfordulása esetén körzeti megbízottunk bármikor rendelkezésre áll.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Várgesztesen még figyelnek egymásra az emberek, itt az önkéntesség a mindennapok része. Természetes, hogy a nagypapa megy az unokáért az óvodába, a fiatalok bevásárolnak az idősebbeknek, a szomszédok növényपालántát adnak egymásnak, a fiatal anyukák csereberélik a kinőtt gyermekruhákat. Önként vállalnak hétvégi fellépést a kulturális csoportok, csak hogy szebb legyen néhány – számukra talán teljesen idegen idős ember – Szép Korú Öregdiák Ünnepe.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

- Kifejtve a közösségi élet színterei, fórumai alponban. –

e) helyi lakossági önszerveződések.

Az a, pontban említett civil szervezetek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Várgesztesen nincs roma nemzetiségű lakos, ezért az EMMI rendeltben említett ide vonatkozó 3.8 pont településünkön nem releváns.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Feltételezhető, hogy kellő tájékozottság hiányában nem fordulnak segítségért az arra rászorulóknak	Tájékoztató kihelyezése a közösségi épületekben, weboldalunkon.
	Rendkívüli települési támogatás (pénzbeli és/vagy természetbeni) A településen működő kiváló védőnői munka támogatása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A francia Nemzetgyűlés által 1789-ben elfogadott Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata így kezdődik: „Minden ember szabadnak és jogokban egyenlőnek születik és marad; a társadalmi különbségek csakis a közösség szempontjából való hasznosság alapjának.”

Azonban napjainkban, 230 évvel később is azt tapasztaljuk, hogy nem azonos esélyekkel indulunk az életbe. Hiszen ma sem mindegy, hogy milyen családba, hazánk keleti vagy nyugati szegletébe, tanyán, kisközségben vagy nagyvárosban születik meg egy gyermek.

A hátrányok csökkentésére kell törekednünk, annak érdekében, hogy mindenki egyenlő eséllyel juthasson az őt megillető ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tudja, milyen ellátások illetik meg, az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	328	335	663	49,47%	50,53%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)				2,41%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	49	56	105	7,39%	8,45%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	15	9	24	2,26%	1,36%

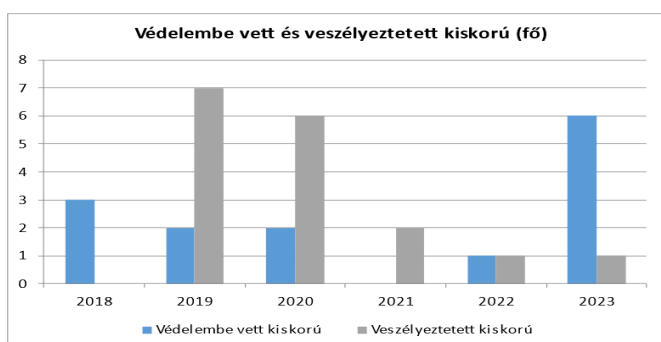
Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	3	n.a.
2019	2	7
2020	2	6
2021	0	2
2022	1	1
2023	6	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

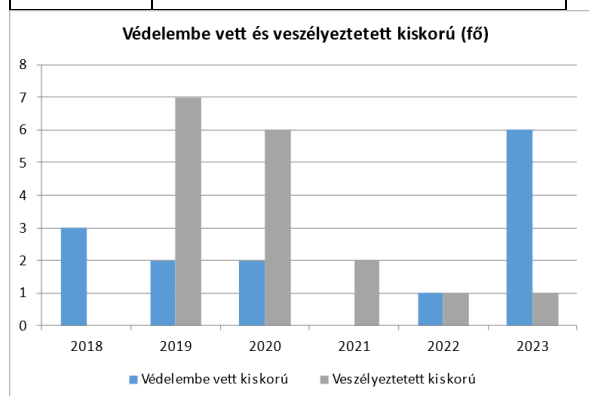
Hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában - legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg, a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

- nyugellátásban,
- korhatár előtti ellátásban,
- szolgálati járandóságban,
- balettművészeti életjáradékban,
- átmeneti bányászjáradékban,
- időskorúak járadékában vagy
- olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	1

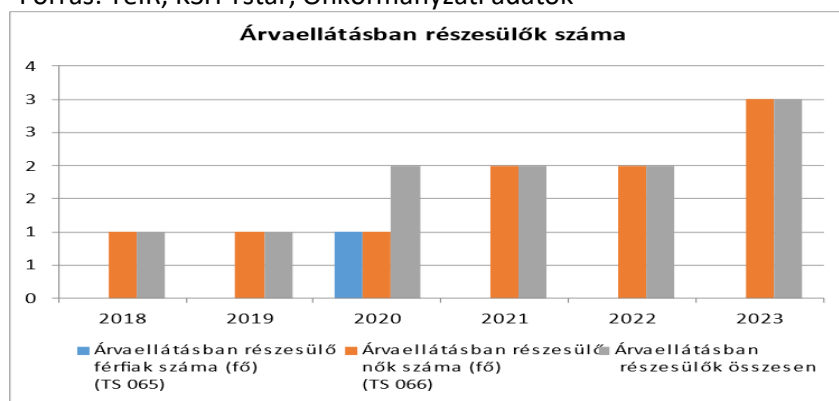
c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Óvodáztatási támogatást folyósít a települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a hároméves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi

kedvezményre való jogosultsága fennáll.
 A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a gyámhatósági eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	0	1	1
2019	0	1	1
2020	1	1	2
2021	0	2	2
2022	0	2	2
2023	0	3	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkeztetésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkeztetésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkeztetésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	17	n.a.	6	n.a.	21.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Az orosz-ukrán ellentét következményeképp Várgesztes közigazgatási területén elhelyezkedő Villaparkban kerültek elszállásolásra a menekültek. Gyermekeik közül ma csak 1 jár a Várgesztesi Német Nemzetiségi óvodába.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Településünkön ilyen gyermek nincsen, de minden lehetőségük meg van a már korábban részletezett hátrányos helyzetűeknek járó segítség igénybevételére.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált lakókörnyezet Várgesztesen nincs, ezért az EMMI rendeltben említett ide vonatkozó 4.2 pont településünkön nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában - legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a család egy főre eső jövedelme arányában állapítják meg, a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Várgesztesen az önkormányzat a különböző egészségügyi, illetve szociális alap- és szakellátásokat társulási formában működteti.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Várgesztes és Vértessomló településére 1 védőnő jut.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	1	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Várgesztesen – társulási formában – a vértessomlói háziorvos biztosítja a rendelést heti két alkalommal, mind a felnőttek, mind a gyermekek részére.

Mozgó Szakorvosi Szolgálat keretében gyermek szakorvos havi egy alkalommal tart rendelést Várgesztesen.

A szabad orvos választás lehetőségét kihasználva több szülő a környező településeken (elsősorban Tatabányán) praktizáló gyermekorvosok szolgáltatásait veszi igénybe, így nincs pontos adat a házi orvos által ellátott esetek számára vonatkozólag.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.
2023	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Várgesztesen a 2002-ben felépült Faluház épületében működik a napközi otthonos óvoda, valamint a napközi otthonos iskola is. 2020-ban Magyar Falu Program keretében elnyert *Óvoda udvar c.* pályázatnak köszönhetően, megújult, biztonságos játszótéren játszhatnak a várgesztesi óvodások. A tájba illő épület tágas helyiségekkel, nagy ablakokkal és modern eszköz ellátottsággal rendelkezik. Azonban az iskola és óvoda épületének energetikai korszerűsítésre van szüksége, ami *TOP_PLUSZ-3.3.3-21-KOI A Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése c.* pályázat elnyerésével már 2023-ban meg is valósulhat. Az itt dolgozó pedagógusok nagy hangsúlyt fektetnek a hagyományok ápolására, a német nemzetiségi nyelv és kultúra megőrzésére, továbbadására is. Az óvodában 1 vegyes csoport van, az iskola csak alsó tagozattal működik. Közös helyiségek az étkező, az öltöző, valamint a mosdók. A 3-10 éves kor közötti gyermekek ebben a közösségben észrevétlenül megtanulják elfogadni a másságot, megtanulnak figyelni és türelemmel lenni egymásra.

- e) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Nem releváns.

- f) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Nincs bölcsőde Várgesztesen.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

g) gyermekvédelem;

A gyermekjóléti szolgáltatás Várgesztesen kistérségi társulás keretében történik.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.

A legtöbb felfedezett és regisztrált gyermekbántalmazás eset a fizikális abúzus eseteiből kerül ki. Szexuális bántalmazásra ennél ritkábban derül fény, részben azért, mert maga a sértett is szégyelli a vele történetet, és nem mer segítséget kérni. Az érzelmi bántalmazás még ennél is ritkábban kerül felszínre, e bántalmazásforma sokkal kevésbé van köztudatban, de még a szakember „tudatában” is, mint a fizikai bántalmazás.

Az elhanyagolás során, amely szintén a bántalmazás körébe tartozik, a gyermek hiányt szenved azokban a szükségletekben, amelyek testi, lelki, szociális fejlődését elősegítenék, így károsodás érheti a gyermeket az adott időben, vagy hosszú távon is.

Mindazon túl, hogy a bántalmazás akkutan egészségkárosát okoz, és életet veszélyeztető lehet, igen jelentősek a bántalmazás és elhanyagolás hosszú távú következményei is, melyek a testi, lelki, személyiségbeli fejlődés zavarával, elmaradásával járnak. A károsodások azonban túlmutatnak a bántalmazott gyermek életén is a következő generációra vetülve. A bántalmazott gyermekek jelentős része felnőttként ő maga is bántalmazóvá válik, így adva tovább és tovább a hibás mintát.

Gyerekbántalmazásnak nevezzük, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt- noha tud róla, vagy szemtanúja- nem akadályozza meg, illetve nem jelenti. A gyerekbántalmazás érheti családon belül, illetve családon kívül.

A gyerekbántalmazás magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmódot, a szexuális visszaélést, az elhanyagolást vagy hanyag bánásmódot, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden

formáját, amely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, a bizalmon vagy a hatalmon alapul.

Veszélyeztetettség: A Gyermekvédelmi Törvény szerint olyan –magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Veszélyeztetés: A gyermek alapvető fizikai és/vagy pszichológiai szükségleteinek tartós elhanyagolása és/vagy a gyermek bántalmazása.

Elhanyagolás: minden olyan mulasztás vagy baj okozása, mely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

h) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

A Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában működő Tatabányai Járási Egyesített Szociális Intézmények (ESZI) biztosítja a kistérség valamennyi településének lakói számára mind az alap mind a szakosított szociális ellátásokat

A Szent Márton Központ keretein belül, Tatabányán működik a Gyermekek Átmeneti Otthona, amely 1 év időtartamra tud befogadni - térítési díj megfizetése mellett - tizenkét 3-18 éves korú gyermeket, a szülő kérelme alapján, akkor, ha a gyermek helyzete a családban valamilyen oknál fogva nem biztonságos.

i) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A 2002-ben átadott Faluház sportszarnokában napi rendszerességgel tartanak különböző órákat a mozogni vágyóknak. Gyermek és ifjúsági táncsoport szervezett próbái mellett, a kicsit nagyobbak felnőtt felügyelet mellett belátogathatnak az edzőterembe. De a tornacsarnokban kosár- és tollaslabda pálya is várja a sportolni vágyókat. Természetesen a fociedzések sem maradhatnak ki, melyekre a Gesztesi Sport Egyesület a labdarúgás iránt érdeklődő gyermekeket várja.

Akiket kevésbé vonzanak az aktív programok, ők is találnak lehetőséget a településen a tartalmasra kikapcsolódásra. A faluházban működik zeneiskola és dalkör is, illetve a könyvtárat is igénybe veheti bármely várgesztesi lakos.

Nyaranta három hétre napközis táborba várják a 3-14 év közötti várgesztesi gyerekeket, ahol pedagógusok és meghívott előadók tartanak foglalkozásokat.

j)gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

A nyári gyermekétkeztetés feltételeit az önkormányzat nem tudja biztosítani, így ilyen szolgáltatást nem nyújt.

k) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Településünkön a megrendezésre kerülő események mindenkinek szólnak, a gyermekek is nagy számban vesznek részt ezeken így mindenki tartalmas és vidám időt tölthet együtt.

l)hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem fordul elő.

m) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Ingyenes étkezésben részesül minden 3 gyermekes család, ahol az 1 főre jutó jövedelem nem éri el a mindenkori minimálbér 250%-át.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Várgesztesen az általános iskola csak egy alsó tagozatos osztállyal működik, ezért az EMMI rendeltben említett ide vonatkozó d) pont településünkön nem releváns.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékossgal együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	20	0	0,00
2019	24	0	0,00
2020	23	0	0,00
2021	24	0	0,00
2022	25	0	0,00
2023	20	1	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	0	0,00
2023	n.a.	n.a.	n.a.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	0	0,00
2023	21.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar
Várgesztesen 1 HHH-s gyermek él.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az itt dolgozó pedagógusok nagyon jól ismerik diákjaikat, ezért a tanórákon belül végzik el a személyre szabott fejlesztést. Ebben a korban már jobban észreveszik a gyerekek, ha egyikük ügyetlenebbül mozog, pontatlanul olvas, hibásan beszél, ezért a pedagógusok meséken keresztül, valamint személyes példaadással tanítják meg nekik az egymásra figyelésnek, a másság elfogadásának fontosságát.

A tanítók nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy megőrizzék, illetve felkeltsék a gyerekekben lévő kíváncsiságot, erre alapozva olvasást szerető és igénylő fiatalokká váljanak.

Az iskola a 2002-ben megépült Faluházban kapott helyet, az intézmény infrastruktúrája, eszközellátottsága kiváló. A Faluház ad otthont az óvodának, a könyvtárnak, galéria, rendezvényterem, sportcsarnok és kiszolgáló helyiségek: melegítőkonyha, öltözők, mosdók található az épületben. Ezt a kedvező helyzetet (néhány lépésnyire könyvtár, sportcsarnok) az óvoda és iskola pedagógusai igyekeznek kihasználni.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	n.a.	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	n.a.	n.a.
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	10.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	n.a.
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	n.a.	n.a.
Dajka/gondozónő	1	n.a.
Kisegítő személyzet	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	n.a.	1	25	1	20	0	0	20
2019	n.a.	1	25	1	24	0	0	24
2020	n.a.	1	25	1	23	0	0	23
2021	n.a.	1	25	1	24	0	0	24
2022	n.a.	1	25	1	25	0	0	25
2023	21	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	0	1	1	11,00	9,09
2019	0	2	1	8,50	11,76
2020	0	2	1	9,00	11,11
2021	0	2	1	8,50	0,00
2022	0	2	1	10,50	0,00
2023	n.a.	2	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az oktatás, képzés során előforduló hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó panasz nem érkezett, ilyen esetről nincs tudomásunk.

- c) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;
Nincs ilyenről tudomásunk.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0
2023	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Áldozattá válás megelőzése.	Rendőri felvilágosítás, előadás szervezése
Nincsenek pontos adatok azokról a HH gyermekről, akik nem a településen működő intézményekben tanulnak	A védőnő, a családsegítő szolgálat bevonásával adatgyűjtés és folyamatos aktualizálása
Gyermekek nyári szünidőben történő napközbeni ellátása	Programok megszervezése, táboroztatás lebonyolítása az Erzsébet tábor keretein belül, illetve az egyesületeink támogatásával.
A gyermekek befogadó épületek hosszú távú fenntarthatóságára	önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése a pályázati lehetőségek függvényében

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Az Ebtv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene. Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért,

mert a társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlenség a rendelkezésre álló humán erőforrások egyenlőtlen felhasználást eredményezi, ami pazarlás.

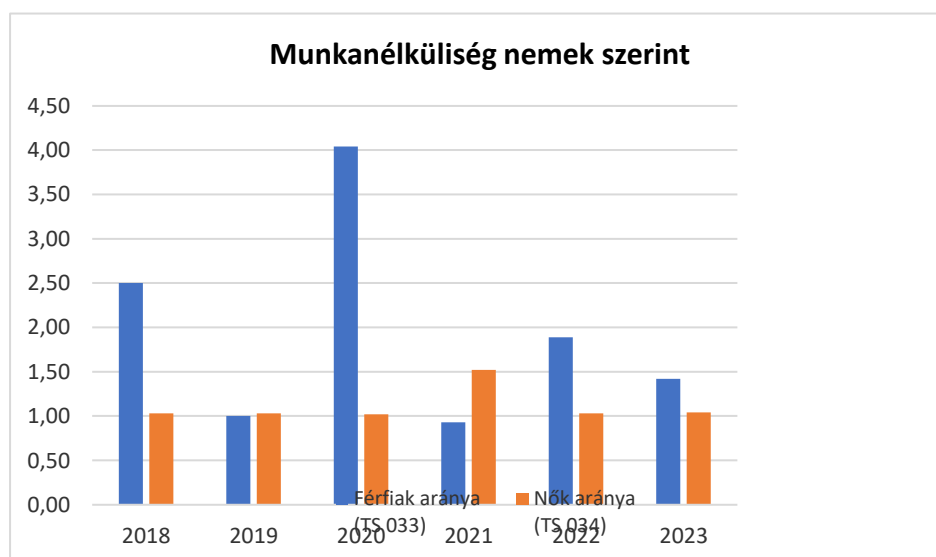
Ahhoz, hogy egyáltalán szembe nézhessünk a problémákkal, elemzéseket kell készítenünk, amelyek elvégzéséhez szükséges adatgyűjtést megnehezíti, hogy még a nagy adatgyűjtő szervek – munkaügyi központok KSH, NAV vagy OEP – sem rendelkeznek pontos kimutatásokkal a nők és férfiak vonatkozásában az általuk végzett társadalmi, gazdasági, egészségügyi területek vizsgálata kapcsán.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	2,5	1,03	1,77%
2019	1	1,03	1,02%
2020	4,04	1,02	2,53%
2021	0,93	1,52	1,23%
2022	1,89	1,03	1,46%
2023	1,42	1,04	1,23%

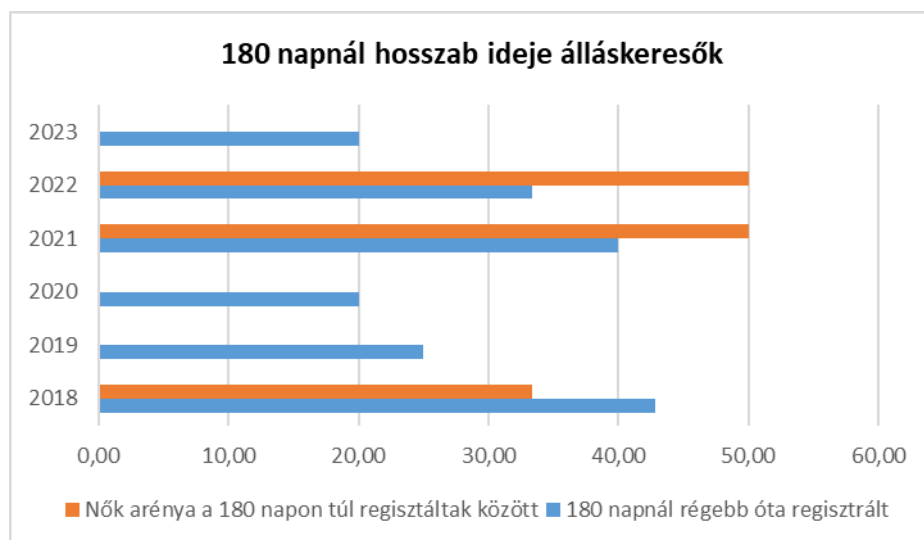
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	42,86	33,33
2019	25	0
2020	20	0
2021	40	50
2022	33,33	50
2023	20	0

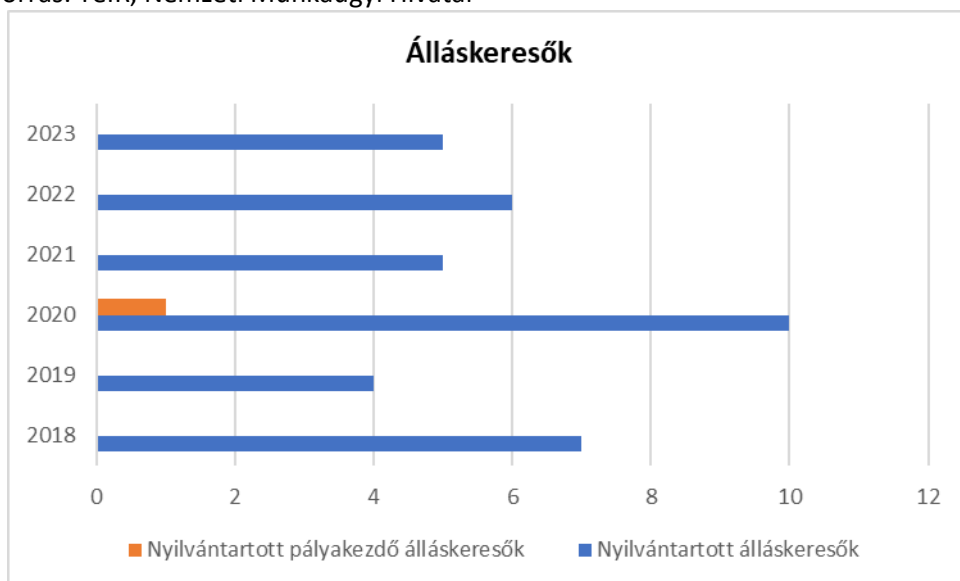
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	7	0
2019	4	0
2020	10	1
2021	5	0
2022	6	0
2023	5	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nincs adatunk arra vonatkozólag, hogy milyen létszámban vettek részt várgesztesei hölgyek foglalkoztatást segítő és képzési programokban. Helyben nem indul(t) ilyen jellegű program, a munkaügyi kirendeltség pedig nem vezet a képzéseken résztvevők lakcíme szerinti nyilvántartást.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nem releváns.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A foglalkoztatás területén megjelenő hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó panasz nem érkezett, ilyen esetről nincs tudomásunk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában. A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évet betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. Ezen ellátás keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek. A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek

napközbeni ellátását nem, vagy csak részben tudja megoldani. Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciószolgáltatás,

a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakokra egyenletesen szétosztva szervezik meg. Várgesztesen bölcsőde, családi napközi, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet nem működik. A helyi óvoda 3 éves kortól fogadja a gyermekeket, férőhelyhiány miatt még óvodáskorú gyermeket nem utasítottak el.

Nyitvatartásával az óvoda és az iskola is igyekszik a szülői igényekhez igazodni.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	1	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak. Egy főállású védőnő teljesíti Vértessomlón és Várgesztesen a védőnői szolgálat ellátását. Várgesztesen hetente két alkalommal látogatja, illetve várja a kismamákat, édesanyákat.

A család- és nővédelmi gondozás (családtervezés, fogamzás előtti gondozás, várandós szoptatós anya gondozása) a védőnői feladatellátás keretében biztosított a faluban. Koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét, életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása és későbbi fejlődése.

A táblázat csak Várgesztesre vonatkozó adatokat tartalmaz, így nem látszik ténylegesen a védőnő leterheltsége, aki egyben az óvodai és iskolai védőnői feladatokat is ellátja mindkét településen.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind az európai, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt, a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa, a folyamatos lelkierőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Várgesztesen nem történt rendőri riasztás családon belüli bántalmazás, erőszak miatt. A fentebb leírtak figyelembevételével azonban nem jelenthetjük ki, hogy ténylegesen nincs is jelen ez a probléma.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Az anyaothtonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothton/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények)

A kistérség egyetlen családok átmeneti otthonát a Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában működő Tatabányai Járási Egyesített Szociális Intézmények (ESZI) üzemelteti, ahol 1 év életvitelszerű tartózkodást tud biztosítani - térítési díj ellenében - 30 rászoruló részére.

Hasonló feltételekkel működtet még családi átmeneti otthont az oroslányi és a kisbéri önkormányzat.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Várgesztesen nem azonos számban és tisztségben, de egyre több közeleti területen képviseltetik magukat a szebbik nem tagjai.

A községnek jelenleg nő mind a polgármestere mind az alpolgármestere, míg a 3 tagú képviselő testület minden tagja férfi.

A nemzetiségi önkormányzat vezetője szintén férfi, de helyettese és gazdasági vezetője hölgy.

A közoktatási intézményekben csak nők dolgoznak, a helyi könyvtár vezetője szintén nő.

Fontos megemlíteni a Várgesztesi Német Nemzetiségi Táncsoportot, valamint a Várgesztesi Német Nemzetiségi Gyermek- és Ifjúsági Táncsoport és a Hagyományörző Klubot melyeknek női vezetőik vannak.

Számos civil szerveződés van még ezen a kistelepülésen, melyekben nők és férfiak együtt vannak jelen és ahol nem a titulus, hanem az együvé tartozás öröme számít.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nőket fokozottan érintő társadalmi problémák Várgesztesen nincsenek jelen, ezért ilyen irányú intézkedés nem szerepel az önkormányzat tervei között.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs lehetőség atipikus foglalkoztatási formában elhelyezkedni.	Információt gyűjteni azokról a munkahelyekről, ahol megoldott az atipikus foglalkoztatás.
A 3 éven aluli gyermekek elhelyezése helyben nem megoldott.	Bölcsőde létrehozása, pályázat figyelése

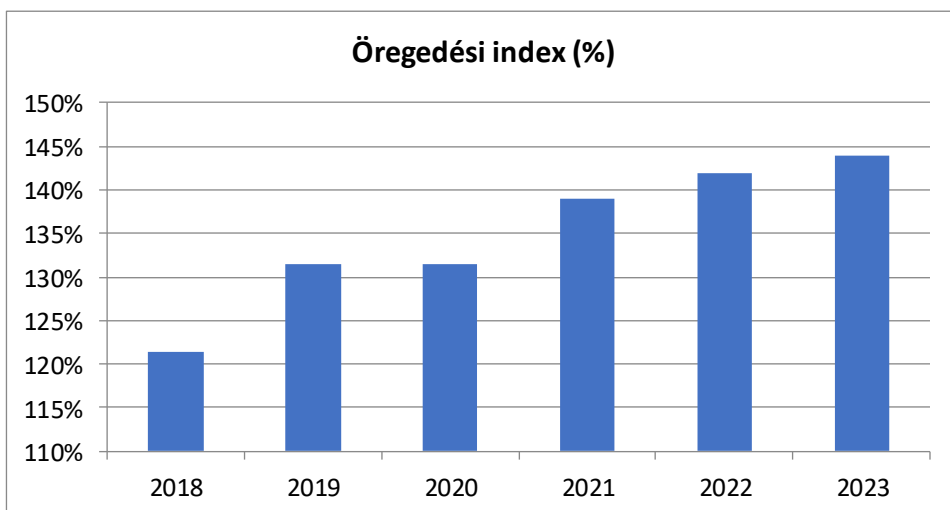
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A gazdaságilag fejlett országokban mindenütt megjelenő tendencia, hogy az egyre alacsonyabb az élve születések száma, ezzel párhuzamosan - a gazdasági jóllét és a fejlődő orvostudomány pozitív hatására növekvő életszínvonal miatt – folyamatosan emelkedik a népességben az idősek aránya.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	130	107	121,50%
2019	138	105	131,43%
2020	142	108	131,48%
2021	146	105	139,05%
2022	149	105	141,90%
2023	154	107	143,93%

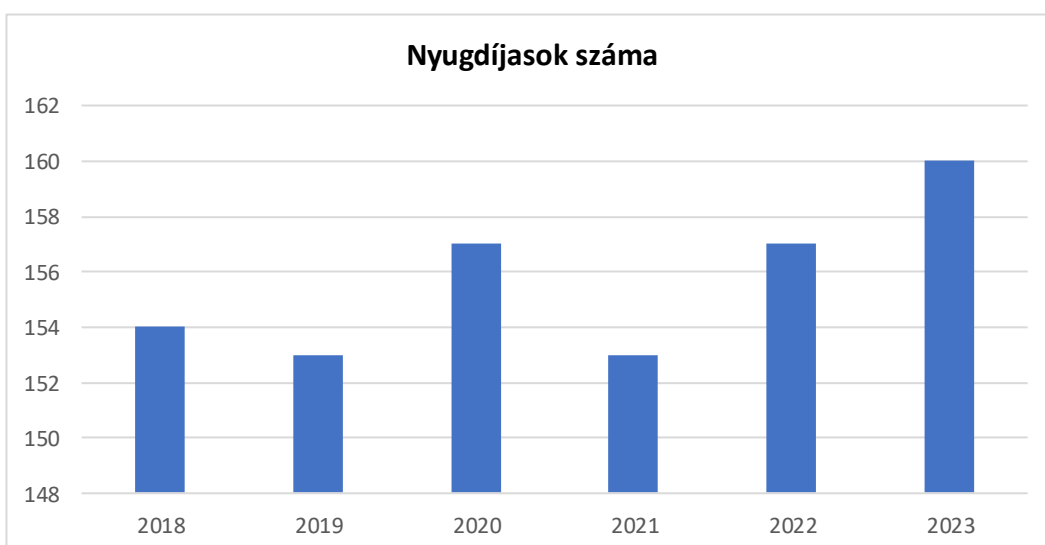
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

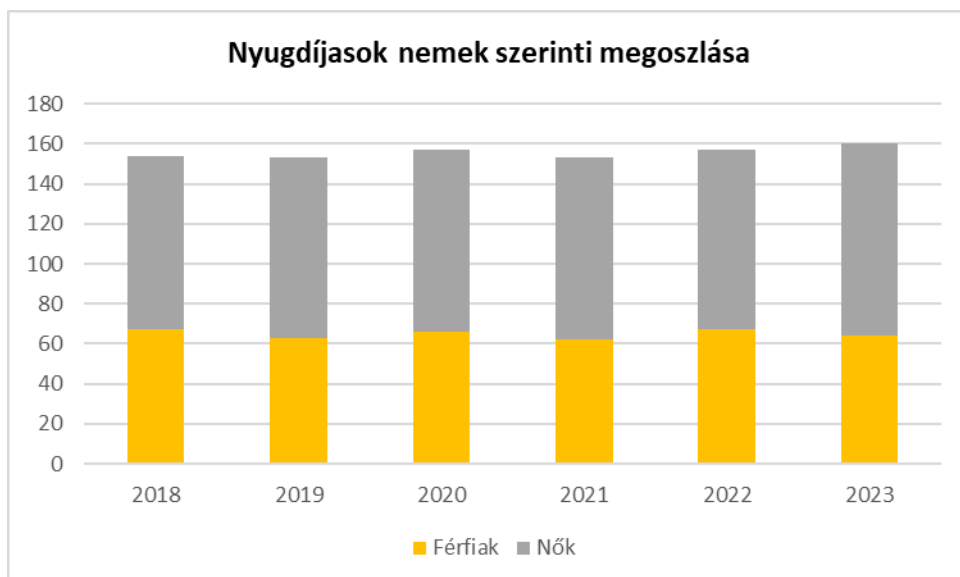

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	67	87	154
2019	63	90	153
2020	66	91	157
2021	62	91	153
2022	67	90	157
2023	64	96	160

Forrás: TeIR, KSH Tstar

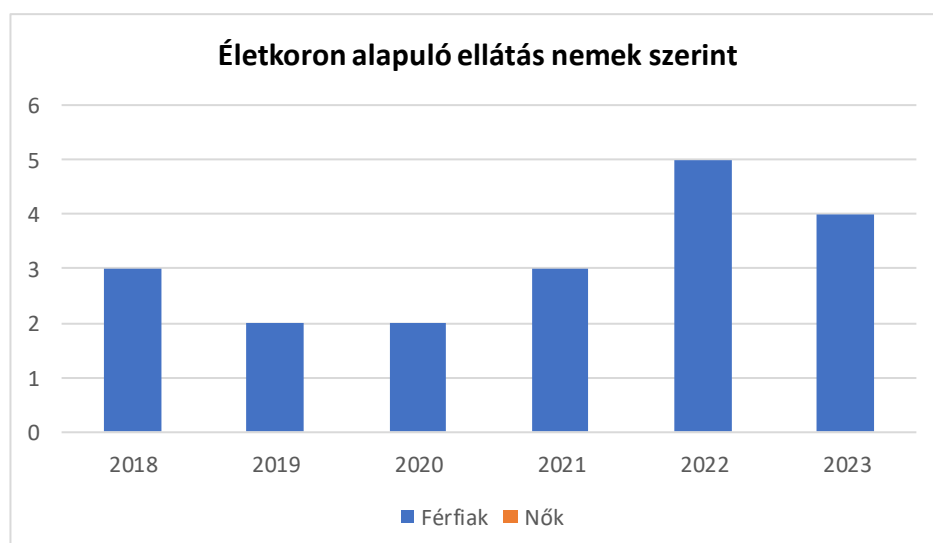

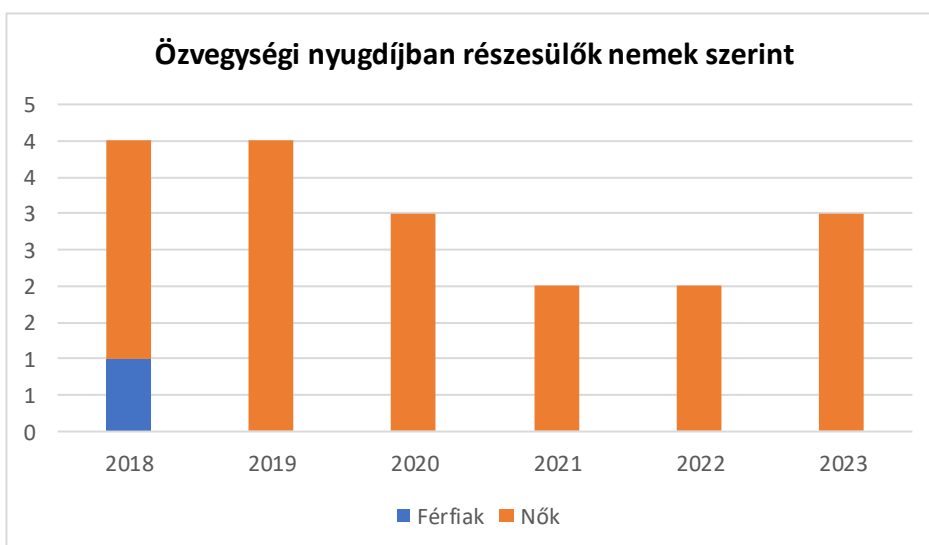
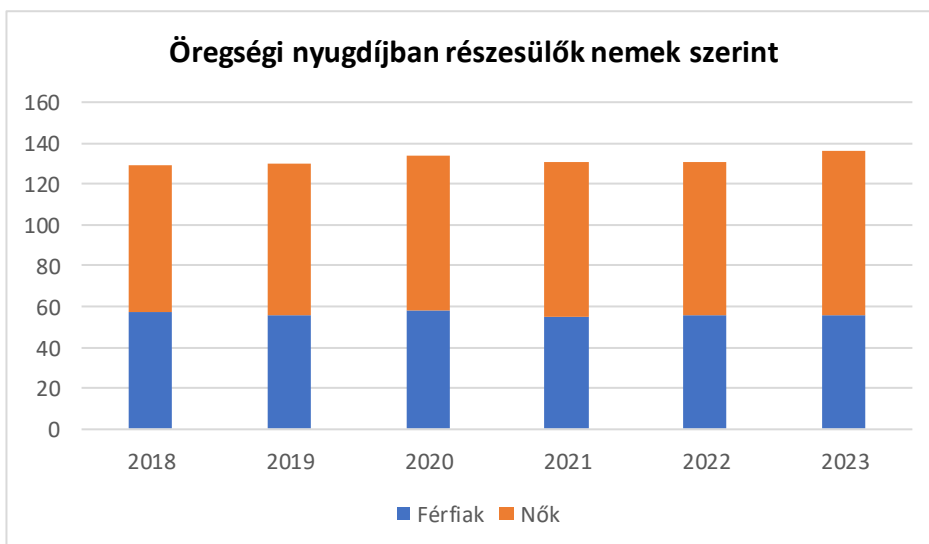

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	3	0	57	72	1	3	0
2019	2	0	56	74	0	4	0
2020	2	0	58	76	0	3	0
2021	3	0	55	76	0	2	0
2022	5	0	56	75	0	2	0
2023	4	0	56	80	0	3	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A nyugdíjas korúak foglalkoztatottságáról nem rendelkezünk adatokkal.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen		7	4	10	5	6
41-45 év (TS 042)	Fő	1	0	1	2	0	0
	%	14,29%	0,00%	10,00%	40,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	1	0	0	3	2
	%	0,00%	25,00%	0,00%	0,00%	50,00%	40,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	0	0	0	0	0
	%	14,29%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	0	2	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%	0,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	1	1	2	1	2
	%	14,29%	25,00%	10,00%	40,00%	16,67%	40,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Várgesztesen nem volt olyan pályázati program, helyi rendelthez kapcsolódó kezdeményezés, amely a nyugdíjasok foglalkoztatását, vagy az élethosszig tartó tanulásukat szorgalmazta volna. Azonban érdemes megemlíteni a Német Kultúregyesület Várgesztes civil szervezetet, mely remek lehetőséget nyújt a település nyugdíjasainak a kulturális életben való részvételre és a hagyományok megőrzésére, terjesztésére.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

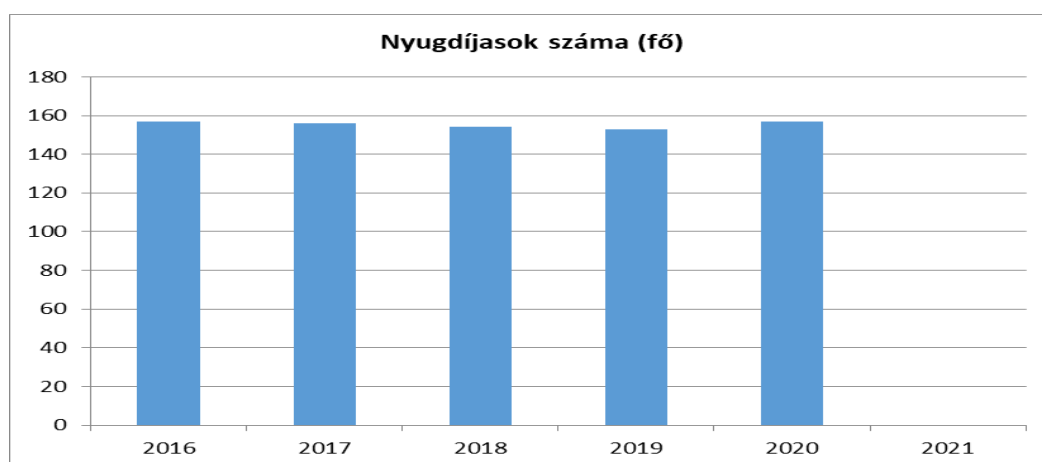
Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés. Társadalmilag is legsúlyosabb a foglalkoztatásban megnyilvánuló diszkrimináció, habár a 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvtv.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, elmondható, hogy Magyarországon már 45–50 éves korosztály is jóval nagyobb mértékben kitéve a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál gyakori.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	67	87	154
2019	63	90	153
2020	66	91	157
2021	62	91	153
2022	67	90	157
2023	64	96	160

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Várgesztesen – társulási formában – a vértessomlói háziorvos biztosítja a rendelést heti két alkalommal, igény szerint az ellátásra szoruló otthonában is tart vizsgálatot a hét többi napjain is, ügyeleti időn kívül. Az egészségügyi szakellátások Tatabányán találhatóak meg, ahová közvetlen buszjáratokkal is el lehet jutni.

Az önkormányzat a szociális alapszolgáltatások közül a falugondnoki szolgáltatást biztosítja.

Egyéb alap, illetve a szakosított szociális ellátásokat a Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában működő Tatabányai Járási Egyesített Szociális Intézmények (ESZI) biztosítja Tatabányán a kistérség valamennyi településének lakója számára.

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére:

- tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
- tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek,
- harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek.
- Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	130	0	0	0
2019	138	0	0	0
2020	142	0	0	0
2021	146	0	0	0
2022	149	0	0	0
2023	154	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A 2002-ben megépült Faluház a község kulturális- és sportközpontja. Itt található meg a könyvtár, a kiállításoknak helyet adó Galéria. Az intézmény sportsarnokában gyakran kulturális rendezvényeket is tartanak: színházi előadásokat, népzenei találkozókat. Itt ünneplik az Idősek napját; a Csengő-napot, amikor faluba érkező első betelepülőkről emlékezik meg a falu apraja-nagyja. Ugyan ilyen nagy érdeklődés kíséri a hagyományos sváb disznóvágás minden mozzanatát az esti közös vacsoráig, minek szintén a Faluház ad otthont. A jelenlegi kilátástalan gazdasági helyzet és a sportsarnok épületének korszerűtlen energetikája végett ezek a közösségformáló események elmaradoznak. A Jövőben feladatul tűzte ki a település vezetése ezeknek a problémáknak a kiküszöbölését. Pályázat útján szeretnénk az önkormányzat fenntartásában lévő épületek energia-megtakarítását eredményező korszerűsítéseket, felújításokat megvalósítani.

Pontos adatfelmérést nem történik arról, hogy a kulturális és közművelődési szolgáltatásokat hány alkalommal vette igénybe valaki az idősebb korosztálytagjai közül.

c) idősök informatikai jártassága;

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapról ügyintézéshez szükséges dokumentumok is letölthetők.

Az idősök informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes ki- és felhasználni ezeket a lehetőségeket.

d) a generációk közötti programok.

Várgesztesen megrendezésre kerülő eseményeink többsége a közösség minden tagjának szól és részt is vesznek ezeken, így minden korosztály találkozik és megismerheti egymást.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Várgesztesen a lélekszámhoz viszonyítva örvendetesen sok a civil szerveződés, közülük többnek az idősebb korosztály volt a kezdeményezője.

A Várgesztesi Hagyományőrző Klubot az idősebbek azzal a céllal hívták életre, hogy a település egykori népi értékeinek felkutatásával, bemutatásával, a hagyományok életre keltését, ápolását és a fiatalabb generációknak történő továbbadását valósítsák meg. Teszik ezt olyan sikeresen, hogy tagjaik közé már a fiatalabb generációból is csatlakoztak.

Évről-évre megrendezik a sváb disznótort, melyre a falu valamennyi lakóját meghívják. De tartottak már bemutatót kukoricahántásból, tollfosztásból, klumpa-készítésből, osztály találkozóra hívták a 70 – 80 éves volt várgesztesi diákokat, kiállítás szerveztek a falu nagy múltú tanítója, Molnár János tiszteletére.

A hagyományőrzők közülük az idősebbek a nyugdíjas klub rendezvényein is összegyűlnek. Programjaikat a Vértessomlói Nyugdíjas Bányász Szakszervezeti Klubbal közösen szervezik és tartják. Évente ismétlődő programjaik a különböző bányász ünnepekhez kötődő összejövetelek, de havonta több alkalommal rendeznek zenés-táncos délutánt. Évente szerveznek többnapos kirándulásokat, ilyenkor az ország távolabbi nevezetességeit tekintik meg, valamint alkalmat teremtenek arra, hogy gyógyfürdőkben töltsenek fel.

A nyugdíjas klub ad otthont külön e célcsoport számára kialakított egészségvédő (pilates) tornának. Ehhez kapcsolódnak az évi több alkalommal megtartott előadások, valamint filmvetítések az egészséges életmódról.

A Várgesztesi Német Kultúregyesület 1991-ig, mint Dalkör működött, tagjaik között bár fiatalok is énekeltek, az idősebbek voltak azok, akik felelevenítették a régen szüleiktől, nagyszüleiktől hallott dalokat. Az ő emlékeik révén gyűlt össze az a repertoár, amivel a falu nagyobb ünnepein (Csengő-nap, Idősök napja, advent) szerepelnek.

2016-ban ünnepelték megalakulásuk 25 éves jubileumát, ezen évek alatt a dalkörnek több mint 500 fellépése volt, 68 rendezvényt szerveztek, 200 dalt gyűjtöttek össze, valamint 14 külföldi csoportot is vendégül láttak.

A dalkör 12 alkalommal lépett fel külföldön, Németországban és Ausztriában. 20 éves kapcsolatuk van Regen városával.

Számos pályázatot nyertek köztük uniós pályázatot is, ezeket a forrásokat fellépési ruhatáruk bővítésére, valamint hangfelvételek készítésére fordították. A szereplések és egyéb rendezvények alkalmával az eredeti gesztesi népviseletet öltik magukra.

Ez nagy segítséget nyújt a településen élő nyugdíjasok számára, hogy fontosnak érezhessék magukat és a szociális élet aktív tagjai lehessenek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincsenek az idősek egészségügyi állapotáról pontos adatok.	Egészségnap keretében felmérés készítése, pályázat figyelése
Elmagányosodás	Gondosóra, programok szervezése
Nincs a településen idősek otthona	Idősek otthona létesítése, pályázat figyelés

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi-, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A településen végzett adatgyűjtés eredményeként az állapítható meg, hogy Várgesztesen a fogyatékosok száma alacsony, akik fogyatékossguk jellege, életkoruk, képzettségük szerint nagyon különbözőek. Gondozásuk a családjukon belül megoldott.

Ezért az EMMI rendelet ide vonatkozó a) - c) pontjai településünkön nem relevánsak.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.
Meváltozott munkaképességű munkavállaló, aki
- rehabilitációs ellátásban részesül,
- aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

A hatályos jogszabályok értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

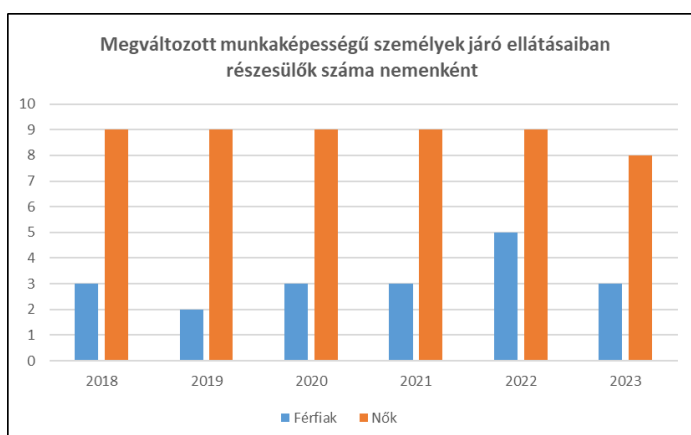
A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	3	9	12
2019	2	9	11
2020	3	9	12
2021	3	9	12
2022	5	9	14
2023	3	8	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;
- b) munkavállalást segítő lehetőségek;
- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Nem tudunk ezen lehetőségek igényéről.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden ismertetjük azokat az ellátási formákat, amelyeket jogszabályok biztosítanak a fogyatékkal élő személyek számára.

A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás.

A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80%-os, vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

Parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott, aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Fenti ellátási formákban részesülőkről nem rendelkezünk adattal.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Várgesztesen nincs fogyatékosokat foglalkoztató munkahely, ezért az EMMI rendelet ide vonatkozó „munkahelyek akadálymentesítettsége”, c) pontja településünkön nem releváns.

Az EMMI rendelet ide vonatkozó „fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézményével kapcsolatban)” e), valamint a „pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)” a településen élő kisszámú fogyatékos miatt nem releváns.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Településünkön nincs ilyen intézmény, háziorvosi rendelés elérhető mely könnyen megközelíthető, de akár a falugondnok is szállíthatja igény és bizonyos feltételek szerint a beteget a rendelésre.

Egyéb ellátásokat Tatabányán és Környén vehetnek igénybe. Ezekről panasszal nem éltek felénk.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat által fenntartott oktatási, egészségügyi, kulturális és művelődési, valamint, közigazgatási intézmények akadálymentesítése részben megoldott. Mindegyik intézmény olyan épületben található, amelyet a mozgáskorlátozottak akadálymentesen meg tudnak közelíteni és be tudnak jutni. Mindegyik épületben található külön mosdó a mozgáskorlátozottak részére is. Más érzékszervi fogyatékos (látás-, hallásszervi sérültek) részére külön segédeszköz (tapintható információ, hangos tájékoztatás, indukciós hurok) nem lett elhelyezve egyik épületben sem.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fedett helyen megrendezett kulturális és sportprogramoknak a 2002-ben felépült Faluház épülete ad otthont. Itt található az óvoda, iskola, könyvtár, Galéria, sportcsarnok, rendezvényterem. A modern épület helyiségei akadálytalanul megközelíthetőek mozgáskorlátozottak részére is.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;
- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Várgesztesen az egyetlen tömegközlekedési eszköz az autóbusz. A buszmegálló mozgáskorlátozottak részére akadálymentesített, valamint már beszerelésre került az INFO-PASS tájékoztató, amely hangosan informál a buszjárat várható érkezéséről, menetidejéről. Egyéb, a fogyatékosok közlekedését megkönnyítő eszköz nincs elhelyezve a településen.

- f) fogyatékosokkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosokkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Minden várgesztesi lakosnak lehetősége van ügyei intézéshez, bevásárláshoz stb. igénybe venni a falugondnoki szolgáltatás keretében üzemeltett kisbuszt, amely megfelelő biztonsági felszereltséggel tud fogyatékos személyt (kerekesszékes is) szállítani.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

7.4. Fogyatékosokkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A kis létszám miatt nem releváns.

7.5 A fogyatékosokkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kis létszám miatt nem releváns.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs pontos adat a településen fogyatékkal élőkről	Érintettekről adatgyűjtés az Európai Parlament és a Tanács általános adatvédelmi rendeletének (továbbiakban: GDPR) megfelelően.
Az önkormányzat által fenntartott intézmények nincsenek kellően felszerelve az érszékszervi fogyatékosokkal élők részére.	Anyagi lehetőségek szerint fejleszteni az intézmények felszereltségét.
A településen élő egészséges gyermekek érzékenyítése	Esélynapok szervezése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Várgesztesen a település lélekszámahoz képest jelentős számú önszerveződő csoport van, ezért sokan több szervezetnek is tagjai. Jellemző a településen egymás elfogadása, támogatása, így fel sem merül az itt élőkben, hogy valakit bárminemű mássága miatt hátrányos helyzetbe hoznának. Épp ezért tevékenységüket nem a célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőség szándékával, de a hátrányos helyzetűeket támogatva végzik. Ezért az EMMI rendelet ide vonatkozó e) - f) pontjai településünkön nem relevánsak.

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A kiemelten közhasznú Várgesztesért Közalapítvány 1994-től tevékenykedik a településen, tagjai számos célt tűztek ki maguk elé: legfőképp a hagyományörzést, a nemzeti identitás ápolását, azon rendezvények, szervezetek, személyek támogatását, akik, amelyek részt vesznek a kultúra terjesztésében.

A Várgesztesi Hagyományörző Klub azzal a szándékokkal jött létre, hogy felkutassák és bemutassák a település népi értékeit, életre keltsék és ápolják a vallási- és népszokásokat és mindezt az értéket átadják a fiatalabb generációknak.

A Várgesztesi Német Kultúregyesület 1985-ig dalkörként, 1991-től pedig már egyesületi formában tevékenykedik.

Három nemzetiségi táncsoport is működik a faluban a Gyermek, Ifjúsági, valamint a Felnőtt Táncsoport. 1989-ben alapították meg a Várgesztesért Sport és Faluvédő Egyesületet, amely 2016-tól Gesztesi Sport Egyesület néven működik. Sportesemények szervezésén és az azokon való részt vételen túl, az egyesület korábban több olyan pályázaton is indult, ami a hagyományok ápolását, a természeti és épített környezet védelmét célozta meg.

A településen aktív horgász élet folyik a Várgesztesi Horgász Egyesület keretein belül, de a tagok bekapcsolódnak a közéletbe is, számukra kiemelten fontos a környezet és természetvédelem. Talán ennek az egyesület, de bizonyára az egész lakosságnak öröme megújult a várgesztesi tó és környezet, Várgesztes csapadékvíz-elvezetésének fejlesztése III. TOP-2.1.3-16-KO1-2021-00034 elnevezésű elnyert pályázat keretein belül. A 2024. évben tartott toátadó rendezvényt követően a nyári horgásztábor két turnusban valósult meg. A táborba, amelyet nem titkoltan a horgászat népszerűsítése érdekében hívott létre az egyesület, összesen 34 gyermek vett részt. A tábor a MOHOSZ Horgászutánpótlás-nevelési és Oktatási Program 718 560 Ft-os támogatásával és az egyesület 179 640 Ft-os önjelével valósulhatott meg, nem szólva a horgász aktivisták és várgesztesi önkéntesek összefogásáról, munkájáról.

Szervezett formában működik a településen a Aerobic-, TRX-, és Tollaslabda edzés. Továbbá lakossági hozzájárulásnak köszönhetően egy edzőterem berendezése is megvalósulhatott. Mindezeknek a Faluház add otthont.

- b)** helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Európa német nyelvterületein jellemző vallásosság Várgesztesen is megtalálható. A Várgesztesi Római Katolikus Egyházközség szervesen bekapcsolódik a falu közéletébe, évente két alkalommal oszتانak élelmiszer csomagot a rászorulóknak részére.

- c)** önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Várgesztes szoros kapcsolatokat ápol a szomszédos Vértessomló községgel. 2013 márciusától közös önkormányzati hivatalt működtet, az előző években az közoktatási intézmények voltak közös fenntartásúak. Közös fenntartott a házi orvosi és a védőnői szolgálat.

1996-ban Tatabánya és nyolc környező település - Gyermely, Héreg, Környe, Szomor, Tarján, Tatabánya, Várgesztes, Vértessomló, Vértesszőlős - önkormányzata Tatabánya és Környéke Területfejlesztési Társulás néven területfejlesztési önkormányzati társulást alapított, majd 2005-ben Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulássá alakult át.

A Társulás fenntartásában működő Tatabányai Járási Egyesített Szociális Intézmények (ESZI) biztosítja a kistérség valamennyi településének lakói számára mind az alap mind a szakosított szociális ellátásokat.

- d)** a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Német Nemzetiségi Önkormányzat támogat minden olyan kezdeményezést, ami a német nyelv és kultúra ápolását célozza meg. Hozzájárul a helyi kulturális csoportok fellépéseinek megvalósulásához, új fellépő ruhák elkészítésének költségeihez, emellett támogatja az óvoda és általános iskola könyvtárájának gyarapítását is.

- e)** civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek aktívan részt vesznek az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységekben, kiemelten a pandémiás helyzet alatt.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A települési esélyegyenlőségi program megalkotását megelőző adatgyűjtés, valamint a helyzet elemzés elkészítésében részt vettek a HEP fórum tagjai, a hátrányos helyzetű csoportok közül a fogyatékkal élőket nem képviselte érintett.

A települési esélyegyenlőségi tervet az önkormányzat a helyben szokásos módon közzéteszi, az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül.

A HEP fórum tagjai vállalják, hogy évente beszámolnak az eltelt esztendőben megvalósult tervekről, valamint előkészítik a következő év programját.

Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Nincs adat mélyszegénységben élőkről vagy egyáltalán nincsenek. Szociálisan rászoruló családok.	Rendkívüli települési támogatás (pénzbeli és/vagy természetbeni) A településen működő kiváló védőnői munka támogatása.
Gyermekek	1. Nincsenek pontos adatok azokról a HH és HHH gyermekekről, akik nem a településen működő intézményekben tanulnak. Probléma a gyermekek nyári szünidőben történő tartalmak kikapcsolódása. Gyermekek szélesebb spektrumú kultúrával való megismertetése. Áldozattá válás megelőzése.	Nyári szünidős tábor szervezése. Magyar Falu Programnak köszönhetően, az új falubusz alkalmas az óvodás gyermekek szállítására, amellyel eljuthatnak színházba, kiállításokra, egyéb programokra. Rendőri felvilágosítás, előadás szervezése
Idősek	1.Nincsenek az idősek egészségügyi állapotáról pontos adatok. 2.Elmagányosodás 3.Nincs a településen idősek otthona	1.Egészségnap keretében felmérés készítése, pályázat figyelése 2.Gondosóra , programok szervezése 3.Idősekotthona létesítése, pályázat figyelés
Nők	Nincs lehetőség atipikus foglalkoztatási formában elhelyezkedni. A 3 éven aluli gyermekek elhelyezése helyben nem megoldott.	Információt gyűjteni azokról a munkahelyekről, ahol megoldott az atipikus foglalkoztatás. Bölcsőde létrehozása, pályázat figyelése
Fogyatékkal élők	Az önkormányzat által fenntartott intézmények nincsenek kellően felszerelve az érszékszervi fogyatékkal élők részére. A településen élő egészséges gyermekek érzékenyítése	Anyagi lehetőségek szerint fejleszteni az intézmények felszereltségét. Esélynapok szervezése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Az önkormányzati intézmények épületei még nem teljeskörűen korszerűsítettek. Az elszigeteltség, a jelenlegi gazdasági helyzet végett ritkábbak a közösségépítő rendezvények.	Önkormányzati intézmények épületeinek energetikai korszerűsítése pályázati forrásból. Magyar Falu Program pályázat közösség-szervezéshez kapcsolódó eszközbeszerzések. Adventi vásár szervezése az önkormányzat támogatásával. Karácsonyi találkozók szervezése, adventi ablak keresése önszerveződé

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő eséllyel indulnak.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élőknek lehetőségük legyen kitörni ebből a társadalmi rétegből.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészségét és biztonságát.

Folyamatosan odafigyelünk az idősekre a mindennapi életben.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy gyermekeiket biztonságban tudhassák amíg ők dolgoznak.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők nagyobb odafigyeléssel való segítésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
10. Település szintű probléma											
1	Polgármesteri Hivatal	A településen lévő Polgármesteri Hivatal állapota nem megfelelő, felújítása, korszerűsítése szükséges	Felújítás, energetikai korszerűsítés, közüzemi kiadások csökkentése	Költségvetés, pályázati dokumentáció	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	A hivatal épületének felmérése, forrás és kivitelező keresése, felújítás	polgármester	2025.05.13.	CO2 kibocsátásának csökkentett %-a,	pályázati forrás	5 év
2	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Az óvoda nyílászáróinak cseréje	Felújítás, energetikai korszerűsítés, közüzemi kiadások csökkentése	Költségvetés, pályázati dokumentáció	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Az óvoda épületének felmérése, forrás és kivitelező keresése, felújítás	Polgármester, Önkormányzat	2025.09.30	Felújítás, korszerűsítés	pályázati forrás	5 év
3	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Faluház fűtésének részleges korszerűsítése	Energetikai korszerűsítés, közüzemi kiadások csökkentése	Költségvetés, pályázati dokumentáció	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	A Faluház gépészetének felmérése, forrás és kivitelező keresése, felújítás	Polgármester, Önkormányzat	2024.12.12.	Felújítás, korszerűsítés	pályázati forrás	5 év
4	A település csapadékvíz elvezetésének megoldása	A csapadékvíz elvezetés a településen nem mindenhol megfelelő	Biztonságos közlekedés, károk megelőzése	Költségvetési koncepció, pályázati dokumentáció, településrendezési eszközök	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Tervezés, felújítás, elszámolás	Polgármester	2024.12.31.	Vízvezetőrendszer hossza	pályázati és önkormányzati forrás	5 év
5	Téli programok (Adventi ablakkeresés, Adventi találkozók)	A téli hónapokban kevesebb lehetőség a kültéri programokra, az emberek nem annyira aktívak	Az elmagányosodás megelőzése, programok szervezése	nincs	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Igényfelmérés a településen élők körében	Faluház vezetője, egyesületek elnökei, önszerveződések	2027.12.31.	Részvevők és szervezők létszáma	önkormányzati és lakossági hozzájárulások	évente
6	Egészségnap	A település nem megoldott a speciális szűrővizsgálatok elvégzése	Egészségnap keretén belül speciális szűrővizsgálatok megszervezése	Pályázati dokumentum	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Forrás keresése, egészségnap megszervezése	Faluház vezetője	2027. 12. 31. (vasárnap)	Programok száma	Pályázati forrás	3 év
11. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Adatbázis készítés a mélyszegénységben élőkrol	Nincs adat a mélyszegénységben élőkrol	Naprakész adatbázis. A nyilvántartás folyamatos karbantartása	Szociális rendelet	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Adatgyűjtés és elemzés	Jegyző	2027. 12. 31. (vasárnap)	Érintettek száma	Humán erőforrást az önkormányzat biztosítja	5 év

(MNTFS 2030)											
II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Adatbázis készítés a településen élő HH és gyermekekről	Nincs adat azokról a HH gyermekekről, akik nem a település oktatási intézményeibe járnak (HH, HHH)	Feltérképezni az érintettek számát, helyzetét	Szociális rendelet	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Adatgyűjtés és elemzés	Jegyző	2027. 12. 31. (vasárnap)	Naprakész adatbázis. A nyilvántartás folyamatos karbantartása	Humán erőforrást az önkormányzat biztosítja	5 év
2	Nyári tábor szervezése	Gyermekek nyári szünidőben történő napközbeni ellátása	Gyermekek tartalmas időtöltése a nyári szünidőben	Gyermekvédelmi beszámoló	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Programok megszervezése, táboroztatás lebonyolítása, pályázatok monitorozása	Polgármester, egyesületek elnökei, intézmény vezetők	2027. 12. 31. (vasárnap) Folyamatos megvalósulás	Résztevők száma	A humán erőforrást, helyszínt, dologi költségeket az önkormányzat, az iskola és egyéb egyesületek biztosítják	évente
3	A gyermekeket egyre inkább erő negatív hatások	A közösségi hálón tapasztalt agresszióval és családon belüli erőszakkal kapcsolatos prevenciók előadások szervezése	Felkészíteni a gyermekeket az őket új környezetben érő negatív hatásokra	nincs	Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia	Előadás megszervezése, kapcsolattartás a körzeti megbízottal	Polgármester, intézményvezetők	2027.12.31.	Előadáson résztvevők száma	Helység biztosítása,	2-3 évente
III. A nők esélyegyenlősége											
1	Atipikus munkalehetőségek felkutatása	Családbarát munkahelyek hiánya	Lehetőségek felkutatása, információk közvetítése, atipikus foglalkoztatási formák nagyobb arányú megjelenése	Éves beszámoló	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” akcióterv (2021-2030)	Kapcsolat felvétel (Munkaügyi kirendeltség, munkáltatók), tájékoztatók	Polgármester	2027. 12. 31. (vasárnap)	Új munka-lehetőségek	Humán erőforrást az önkormányzat biztosítja, a pénzügyi forrást pályázati úton kívánjuk rendezni	5 év
2	0-3 év közöttiek napközbeni ellátásának megoldása	0-3 éves korú gyermekek napközbeni elhelyezése nem megoldott	3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása a településen	Éves beszámoló	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” akcióterv (2021-2030)	igények, lehetőségek feltérképezése, forrás keresése, kivitelezés	Jegyző	2027. 12. 31. (vasárnap)	0-3 éves korú gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása megoldott	A pénzügyi forrást pályázati úton kívánjuk biztosítani	5 év
IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	Egészségnap	Nincsenek adatok az időskorúak egészségi állapotáról, tájékozottságukról, nem minden szűrővizsgálat elvégzése megoldott helyben	55-60 év felettiiek egészségi állapotának ismerete, prevenció	Éves beszámoló	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	igény felmérése, rendezvény megszervezése	Faluház vezetője	2027. 12. 31. (vasárnap)	Résztevők száma	Humán erőforrást és a dologi költségeket az önkormányzat biztosítja	Folyamatos
2	Idősek társadalmi megbecsülése, Generációk közötti különbségek áthidalása	Idősek társadalmi megbecsülésének növelése szükséges,	Az idősebb korosztálynak lehetőséget teremteni, hogy értékes tudásukat átadhassák a fiatalabb	nincs	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Óvodás gyermekek látogatásának megszervezése a településen élő idősek otthonába, hogy a gyermekek betekintést	Óvoda igazgatója, Szülői munkaközösség elnöke	2027.13.31.	Résztevő gyerekek és idősek száma	nincs	évente, folyamatos

			generációk			kaphassanak a nyugdíjasok mindennapi tevékenységébe (befőzés, veteményes gondozása, állattartás)					
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
1	A településen élő egészséges gyermekek érzékenyítése	Esélynapok, sportnapok szervezése	A településen élő egészséges gyermekek érzékenyítése, abban a reményben, hogy hozzájárulnak a sérült társaik esélyegyenlőségéhez	nincs	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	A településen élő fogyatékos személyekkel való kapcsolat felvétele, együttműködés kialakítása	Iskola igazgató, Szülői munkaközösség elnöke, Komárom-Esztergom Vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ	2027. 12. 31. (vasárnap)	Részvevők és érintettek száma	Humán erőforrást az önkormányzat biztosítja	5 év

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

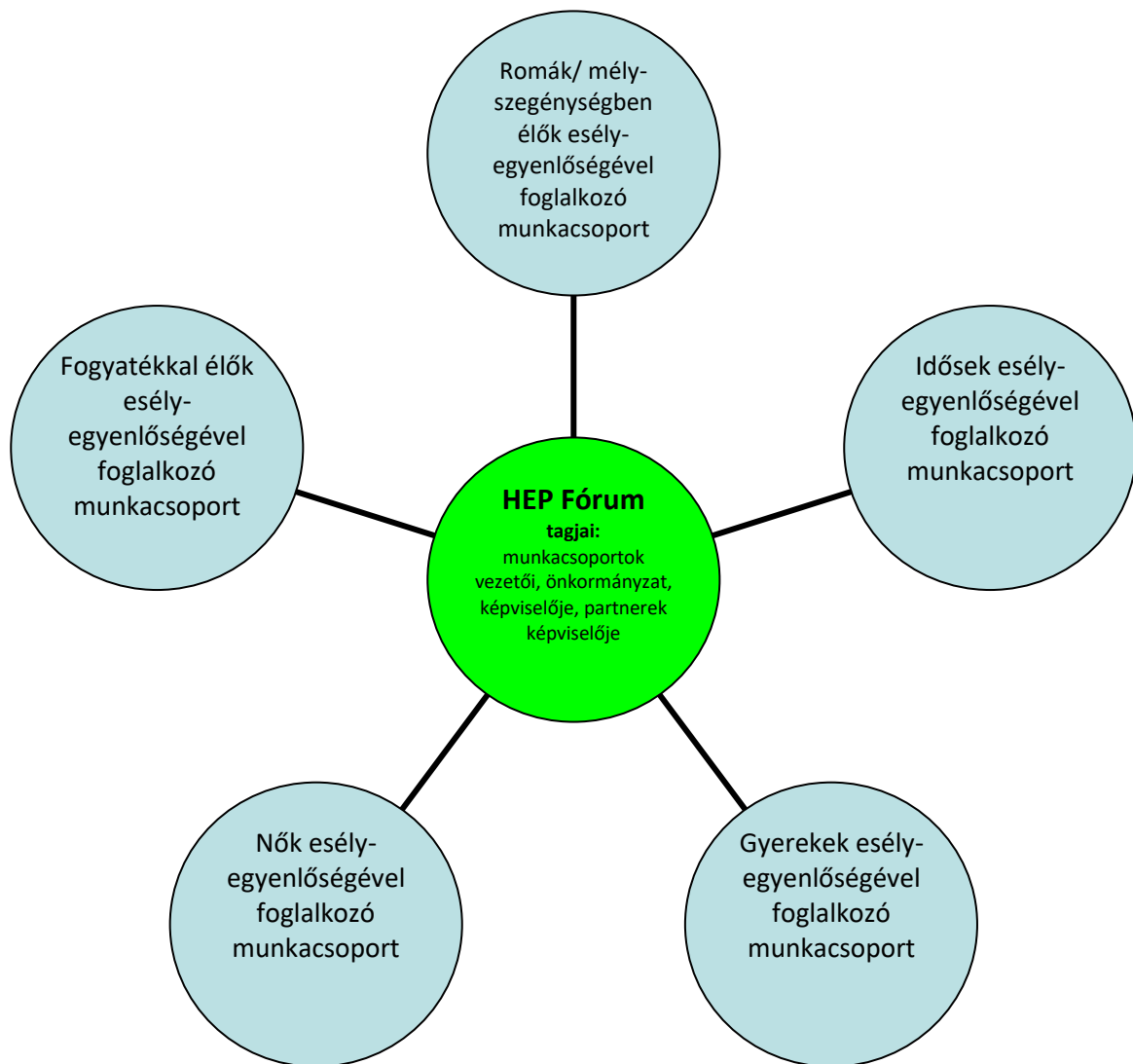
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kítűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken

(opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a

beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Várgesztes község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálata. szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Várgesztes község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Dátum 2024.

Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA

